
Concept- Cultuurbrief 2021-2024

Eindhoven, 23 augustus 2019

Voorwoord

“Wij hebben de ontwerpers, makers en kunstenaars nodig voor een levendig en divers kunstklimaat waar inwoners zich betrokken bij voelen.” (uit coalitieakkoord 2018-2022 Evenwicht & Energie)

Het belang van kunst en cultuur voor de stad wordt onderschreven door de coalitie in de Eindhovense gemeenteraad. Vanwege het belang van verbeelding, levendigheid in de stad, verbinding met de inwoners en een bloeiend vestigingsklimaat. De artistieke, sociale en economische waarde van kunst en cultuur zijn evident en vormen het fundament voor het draagvlak in de politiek en in de samenleving. Uit de Cultuurmonitor blijkt dat de inwoners van Eindhoven volop actief en betrokken zijn bij kunst en cultuur en cultureel aanbod in de stad positief waarderen. Dit betekent een goede basis voor verdere ontwikkeling in de periode 2021-2024.

Grote ambities zitten in het DNA van Eindhoven en Eindhovenaren. In kunst en cultuur krijgen deze vorm door dromers en makers die streven naar betoverende hoogtes en verdieping, en deze trachten te bereiken met onvermoeibare inspanning en inzet. Culturele organisaties tonen veel passie en creativiteit om hun waardevolle prestaties te leveren. Ze bereiken veel publiek in de stad en wereldwijd, ze vergroten de bekendheid van Eindhoven met hun landelijke en internationale optredens en samenwerkingen en ze investeren in de creatieve ontwikkeling van kinderen en volwassenen in de stad. Deze dromers en makers tonen lef om nieuwe werelden te openen en verdienen respect en waardering. Laten we het cultureel kapitaal van Eindhoven voortaan met trots uitdragen en belonen met een ambitieuze beleidsvisie voor de komende periode. Laten we Eindhoven nog sterker op de kaart zetten als de stad waar creatief-cultureel kapitaal groeit en floreert, in het leven van jong en oud als individu en in de ontwikkeling van de stad. Want wie zou dat nou niet willen: leven en werken in de creatiefste stad van het land.

Maar tussen dromen en werkelijkheid in staat nog financiële ruimte als belangrijkste aandachtspunt. Daadkracht is nodig om de eenmalige impuls van de middelen van de Regio Deal te bestendigen, ten behoeve van duurzame groei van cultureel aanbod en voorzieningen. Lef is wenselijk om kansen te benutten die door betere afstemming en samenwerking met provincie en Rijk ontstaan voor culturele organisaties uit Eindhoven. Extra investering van de gemeente Eindhoven in cultuur kan in de periode 2021-2024 niet uitblijven. Het is pure noodzaak zodat makers, inwoners en de stad als geheel kunnen blijven floreren. In het Pamflet Cultureel Eindhoven pleiten de belangrijkste culturele spelers uit de stad voor een faire indexatie van het cultuurbudget bij het basisprincipe ‘Cultuur moet’. Cultuur is er om de stad te verrijken en te verbinden: cultuur moet en mag er zijn omdat wij het gezamenlijk willen. Op basis van onze analyse van kansen en bedreigingen en van gesprekken met de sector, doen we in deze concept-Cultuurbrief het voorstel om komende jaren tenminste 1 miljoen euro per jaar extra te investeren in cultuur. Ik vertrouw erop dat de politieke wil ook de juiste weg naar de nieuwe ambities weet te vinden.

Tanja Mlaker
Directeur-bestuurder Cultuur Eindhoven

“Wij hebben de ontwerpers, makers en kunstenaars nodig voor een levendig en divers kunstklimaat waar inwoners zich betrokken bij voelen.”

(uit coalitieakkoord 2018-2022 Evenwicht & Energie)

Samenvatting

De concept-Cultuurbrief bevat de kaders voor het cultuurbeleid in de gemeente Eindhoven voor de periode 2021-2024. Het subsidiebeleid, uitgevoerd door Cultuur Eindhoven, wordt hierop gebaseerd.

In de periode 2017-2020 heeft Cultuur Eindhoven met de door de gemeenteraad vastgestelde kaders een verbreding van taken gekregen. Er is sprake van meer variatie in type subsidie, meer subsidierondes per jaar, een veel hoger aantal subsidierelaties en een transparante subsidieprocedure waarin aanvragers een gelijk speelveld betreden en de Cultuurraad als deskundig adviesorgaan de aanvragen beoordeelt. Een aantal activiteiten, waaronder de organisatie van de Eindhoven Cultuurprijs, is nieuw.

Deze concept-Cultuurbrief is tot stand gekomen na een open dialoog met de sector. Aan de basis hiervan liggen eveneens de evaluaties van de werkwijze van Cultuur Eindhoven door de Cultuurraad en die van de KWINK-groep, waarbij alle stakeholders zijn betrokken. Tevens is bekeken welke rollen Cultuur Eindhoven als fonds, expert en verbinder vervult en welke kansen er daarbij liggen. Over het algemeen bestaat tevredenheid over de wijze waarop Cultuur Eindhoven deze rollen invult, blijkt tevens uit de evaluatie.

In de periode 2021-2024 staan drie belangrijke doelstellingen van het cultuurbeleid voorop:

- verdere ontwikkeling van het cultureel ecosysteem door een sterke basis van diverse meerjarig gesubsidieerde organisaties en ruimte voor nieuwe activiteiten en ontwikkeling van makers – resulterend in een sterke sector en pluriform aanbod;
- verhogen van cultuurparticipatie door inwoners van Eindhoven en betrokkenheid van Eindhovenaren bij Eindhovense cultuur;
- stimuleren van samenwerking binnen cultuur en daarbuiten, zowel in de stad als internationaal.

Subsidiestelsel

Bij het ontwerp van de subsidiesystematiek voor 2021-2024 is rekening gehouden met de gesignaleerde knelpunten en kansen, evenals de ontwikkelingen in het landelijk cultuurbeleid. De wens van onze partners in BrabantStad-verband om het subsidieproces van de grote steden en provincie beter op elkaar te laten aansluiten, is hierin meegenomen. Ontwikkelingen van landelijk cultuurbeleid bieden ook kansen voor Eindhovense instellingen.

Daarom is het voorstel om voor 2021-2024 het subsidiestelsel in Eindhoven aan te passen naar drie verschillende meerjarige regelingen waarvan twee vierjarig en één tweejarig, plus twee regelingen voor incidentele subsidies (projecten en Snelgeld, zie ook de samenvatting van subsidieregelingen in bijlage 2). Op deze manier biedt Eindhoven aan culturele makers en organisaties in de stad enerzijds vooruitzicht op meerjarige stabiliteit en anderzijds flexibiliteit voor ontwikkeling van nieuwe aanvragers en/of activiteiten. Deze verscheidenheid is een groot goed dat ook verscheidenheid in de sector mogelijk maakt. Daarnaast worden Eindhovense gilden jaarlijks gesubsidieerd.

Met het oog op een betere aansluiting op regionaal en landelijk beleid is dus gekozen voor een andere indeling van de huidige BIS-instellingen in de meerjarige deelregelingen.

Amateurkunst in de gemeente wordt met een separate financieringsregeling gestimuleerd. Die wordt door CKE uitgevoerd, uit de door Cultuur Eindhoven aan CKE verleende subsidie. Verder breidt de minister in de periode 2021-2024 programma's uit waarin het Rijk wil samenwerken met steden en/of stedelijke cultuurregio's. Het programma Cultuureducatie met Kwaliteit wordt voortgezet – uitvoering hiervan in Eindhoven geschiedt door CultuurStation. Het programma Cultuurparticipatie is nieuw en wordt in 2020 opgestart. Daarnaast zijn de proeftuinen in 2019-2020 een voorbode voor de landelijke matchingsregeling: verbreding en vernieuwing. Wenselijk is dat Eindhoven extra middelen reserveert voor matching om deze kansen te benutten.

Samenhang

Eindhoven heeft een grote diversiteit aan culturele makers en organisaties. Voor een sterk makersklimaat is het belangrijk om goede faciliteiten te creëren en deze structureel in stand te houden. Duidelijk is bovendien dat cultuur diverse raakvlakken heeft met andere gemeentelijke domeinen als onderwijs, sport, erfgoed, welzijn, economie en (cultureel) vastgoedbeleid. Verbinding van cultuur met andere domeinen en stedelijke ontwikkeling in het algemeen biedt kansen om alle inwoners van Eindhoven meer te betrekken bij cultuur.

Bij het onderscheid tussen artistieke disciplines is in deze concept-Cultuurbrief gekozen voor de indeling die ook door BrabantStad wordt gehanteerd: podiumkunsten, visuele kunsten, bibliotheek en letteren, urban en erfgoed. Tevens wordt een aantal discipline-overstijgende thema's behandeld: cultuureducatie, cultuurparticipatie, talentontwikkeling, internationalisering en publiekswerking. Dit zijn de thema's die tevens in het regioprofiel van BrabantStad zijn bepaald als gebieden waarop Brabantbreed wordt gezocht naar verdere synergie en samenwerking.

Financiële impuls

Het beschikbare budget voor Cultuur Eindhoven bedraagt in 2019 € 21.645.000. Een financiële impuls is nodig voor nieuwe ambities, onder meer voor de ontwikkelingen op het gebied van cultuurparticipatie en design

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Betekenis van cultuur	3
Scope Cultuurbrief en rol Cultuur Eindhoven	5
Scope Cultuurbrief	6
Rol Cultuur Eindhoven	7
Ambities en uitdagingen	11
Innoveren met het Rijk en samenwerken in Brabant	12
Relatie met uitdagingen uit de Cultuurscan	14
Algemeen en aandachtsgebieden	16
Discipline-overstijgende thema's	18
Podiumkunsten	21
Visuele kunsten & design	24
Bibliotheek en letteren	28
Urban	29
Erfgoed	31
Subsidieregelingen en werkwijze	33
Deelregelingen	35
Financiële paragraaf	44
Verdeling van het budget in diverse deelregelingen	47
Bijlage 1: Het proces	51
Bijlage 2: Samenvatting subsidieregelingen 2021-2024	55

Inleiding

Voor u ligt de concept-Cultuurbrief, waarin stichting Cultuur Eindhoven de contouren schetst voor het cultuurbeleid in de periode 2021 – 2024. Het is ons advies en voorstel aan het college en de gemeenteraad, tot stand gekomen dankzij nuchtere analyse en een open dialoog met de sector.

We hebben verschillende partijen bevroegd: tijdens meerdere bijeenkomsten en aparte gesprekken hebben we input vergaard voor deze concept-Cultuurbrief. Daarnaast heeft er een evaluatie plaatsgevonden van onze organisatie door de KWINK-groep, waarbij alle stakeholders zijn betrokken. De input vanuit die evaluatie is waar relevant vertaald in ambities voor de komende jaren. Voor een uitgebreidere lijst en een gedetailleerde beschrijving van het proces verwijzen we naar bijlage 1.

Daarnaast heeft de Cultuurraad haar bevindingen over het huidige beleid en de subsidiesystematiek gepubliceerd, die we mee hebben laten wegen bij het voorstel voor de toekomstige systematiek. Bij het ontwerp van de subsidiesystematiek voor 2021-2024 hebben we rekening gehouden met gesignaleerde knelpunten, met ontwikkelingen in landelijk cultuurbeleid en met de ambitie van BrabantStad-partners om een betere aansluiting van het subsidieproces tussen steden en provincie te realiseren. De ambitie uit het coalitieakkoord om als Eindhoven optimaal aan te sluiten bij de landelijke subsidiecyclus krijgt op deze manier vorm. Daarom zal de subsidieregeling 2021-2024 begin december 2019 worden opengesteld voor de organisaties die ook bij het Rijk en bij de provincie een aanvraag kunnen indienen.

Betekenis van cultuur

Cultuur is van grote waarde voor de inwoners van de stad, maar ook voor bezoekers van buiten de stad. Cultuur is een belangrijke drager van identiteit, het bepaalt mede het karakter van de stad, het leefklimaat voor de bewoners en heeft een positief effect op de aantrekkingskracht van de stad. Cultuur vervult soms een zichtbare, maar dikwijls een onzichtbare sleutelrol in de maatschappij.

Cultuur is van en voor iedereen. Gezamenlijke beleving van kunst en cultuur bevordert saamhorigheid. Het is onmisbaar voor onze individuele en collectieve ontplooiing. Cultuur manifesteert zich in verschillende gedaanten. Het raakt je, inspireert, zet aan tot denken en is soms confronterend in de kritische reflectie die zij biedt. Kunst en cultuur stellen ons in staat ons te verplaatsen in een ander, onze toekomst te ontwerpen en het verleden te duiden. Het draagt bij aan processen van verandering die van invloed zijn op alle niveaus in de samenleving.

De intrinsieke waarde van kunst en cultuur uit zich onder andere in de kwaliteit die de culturele instellingen in de stad bieden. Een toekomstbestendige culturele sector is van belang voor een ambitieuze stad. Eindhoven is als centrumstad van de Brainport-regio een economische speler van betekenis binnen Nederland en wedijvert op economisch gebied met steden van een veel groter formaat. Afgelopen jaren is het belang van culturele voorzieningen en cultureel aanbod van hoge kwaliteit en internationaal niveau omarmd door het stadsbestuur en andere stakeholders. Dat cultuur een belangrijke factor is voor een aantrekkelijke stad is een belangrijke overtuiging die de komende jaren nog krachtiger te zien, te horen en te voelen mag zijn in de stad.

Cultuur staat nooit op zichzelf, er bestaan talloze verbindingen met andere beleidsterreinen. Bijna altijd gaat het in feite over levenskwaliteit in de stad: kansen voor ontwikkeling van mensen, jong en oud, waardevolle vrijetijdsbesteding, de sociale functie binnen een wijk of tussen verschillende generaties en culturen, beleving van de fysieke ruimte. Eindhoven is op het moment de vijfde stad van Nederland en duidelijk een groeiende stad, zowel in aantal inwoners als in diversiteit van inwoners. Vanwege het economisch belang wordt Eindhoven ook steeds meer een internationale stad. Cultuur is overal en voor alle inwoners van grote meerwaarde: soms direct, doordat ze zelf actief deelnemen. Soms indirect omdat ze, wellicht zonder daarbij stil te staan, wel genieten van kunst in de openbare ruimte of bepaalde tradities en evenementen. Culturele spelers in de stad zoeken actief naar verbindingen met andere terreinen, het college van B&W doet er goed aan om de verbindingen vanuit andere beleidsterreinen ook actief te stimuleren en te bevorderen. Op die manier kan cultuur nog meer Eindhovenaren raken en aan relevantie winnen voor de hele stad. Vanuit een gedeelde visie op het belang van cultuur voor inwoners kan de culturele sector optimaal bijdragen aan de verdere ontwikkeling van creatief vermogen van Eindhovenaren van alle leeftijden en allerlei pluimage.

Groei van het inwonersaantal gaat gepaard met grootse ontwikkelingen van diverse gebieden in de stad: de fysieke ruimte en beleving daarvan zal de komende jaren sterk veranderen. Het is van belang om bij gebiedsontwikkeling in de stad ook nieuwe kansen voor cultuur te creëren, zowel in de openbare ruimte met bijvoorbeeld kunst en design in de openbare ruimte, als in beschikbare ruimte en gebouwen voor culturele makers en organisaties in de stad. Bij een groeiende stad past ook een goede spreiding en diversiteit van culturele hotspots in de stad, plekken waar kunst en culturele uitingen ontstaan, gekoesterd en gezien worden.

Scope Cultuurbrief en rol Cultuur Eindhoven

Scope Cultuurbrief

In de Cultuurbrief worden de kaders voor het cultuurbeleid in de gemeente Eindhoven voor de periode 2021-2024 bepaald. Deze dienen als basis voor het subsidiebeleid, dat uitgevoerd wordt door Cultuur Eindhoven.

De gemeente heeft een eigen verantwoordelijkheid op een aantal gebieden die raakvlakken of verbindingen met cultuurbeleid hebben. Met name erfgoed en cultureel vastgoedbeleid zijn sterk verbonden met het cultuurbeleid. Het beleid op deze terreinen is medebepalend voor de ontwikkeling van de culturele sector. Bij het sportbeleid bestaat er een band op het gebied van urban. Cultuureducatie is al jaren een belangrijk speerpunt in het cultuurbeleid en daardoor nauw verbonden met het onderwijs als partner. Gerichte programmatische aanpak heeft de afgelopen jaren geleid tot een hecht netwerk tussen culturele spelers en onderwijsinstellingen in de stad, vergroting van het bereik van kinderen met culturele activiteiten en verdieping van het aanbod door o.a. innovatieve projecten en bestendinging van leerlijnen. Evenementenbeleid waarbinnen ook culturele evenementen worden gefinancierd én citymarketing, zijn op een aantal aspecten eveneens aanvullend op het cultuurbeleid. Deze kunnen met een betere afstemming van grotere meerwaarde zijn voor de ontwikkeling van cultureel Eindhoven. Daarnaast zijn er ook raakvlakken tussen cultuur en sociaal beleid, wijkgericht werken en gebiedsontwikkeling.

Bij economische en stedelijke ontwikkeling is het wenselijk om rekening te houden met de ambities van en voor cultuur, zodat Eindhoven zich verder ontwikkelt als creatieve culturele stad. In deze concept-Cultuurbrief gaan we niet in op het beleid van de gemeente op de hierboven genoemde terreinen, maar benoemen we de raakvlakken waar deze relevant zijn en signaleren we kansen waar mogelijk. Een schets van de wenselijke ontwikkelingen in samenhang met alle benoemde terreinen is niet realistisch binnen de beschikbare capaciteit, informatie en kennis van Cultuur Eindhoven. Het team van Cultuur Eindhoven en de Cultuurraad kunnen door de gemeente wel gericht gevraagd worden om advies, input of feedback inzake relevante beleidsontwikkelingen op andere terreinen. We rekenen erop dat het college van B&W de samenhang en samenwerking van cultuur met andere beleidsterreinen onderschrijft en die ook de komende jaren mogelijk blijft maken of intensiveert.

Samenhang in het culturele veld

In de Cultuurscan hebben we de samenhang tussen gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde culturele organisaties beschreven. Ze maken samen van Eindhoven een stad waar cultuur ontstaat en groeit. Cultuur Eindhoven is zich bewust van deze samenhang en richt zich bij activiteiten als expert en verbinder op de culturele sector als geheel. In de Cultuurbrief worden echter de kaders bepaald voor het subsidiebeleid. Om die reden wordt hier niet specifiek ingegaan op niet-gesubsidieerde organisaties.

Positie en rol Cultuur Eindhoven

Cultuur Eindhoven voert als bestuursorgaan het subsidiebeleid van de gemeente Eindhoven uit op het gebied van cultuur, maar doet veel meer dan dat. De rollen van Cultuur Eindhoven als fonds, expert en verbinder zijn in de eerste jaren (2016-2018) ontwikkeld en in het algemeen goed bekend bij en gewaardeerd door de culturele sector en andere stakeholders. Zoals uit de evaluatie van Cultuur Eindhoven door de KWINK-groep bleek, voldoet Cultuur Eindhoven als een onafhankelijke en slagvaardige organisatie aan de geformuleerde opdracht. De drie rollen vormen een sterk fundament voor de toekomst, maar tegelijkertijd is het wenselijk om komende jaren een focus aan te brengen en daarmee voor de sector en de gemeente als belangrijkste stakeholders te verduidelijken welke inzet en welke resultaten van Cultuur Eindhoven verwacht kunnen worden. Een aandachtspunt hierbij is dat Cultuur Eindhoven een kleine organisatie is met beperkte mankracht en middelen, aldus KWINK-groep.

Een van de belangrijkste conclusies uit de evaluatie door KWINK-groep is dat de opdracht en doelstellingen van Cultuur Eindhoven ruim en abstract zijn geformuleerd en dat Cultuur Eindhoven met het formuleren van drie basisfuncties – fonds, expert en verbinder – een navolgbare keuze heeft gemaakt om richting te geven aan de brede opdracht. Een van de belangrijke aanbevelingen is dan ook om voor de periode 2021-2024 concrete, haalbare en eenduidige doelstellingen te formuleren voor Cultuur Eindhoven. In dit hoofdstuk doen we een voorstel voor scherpere doelstellingen en een aantal meetbare KPI's per basisfunctie. Ons voorstel is dat de doelstellingen in de statuten ongewijzigd blijven en dat de gemeente in de opdrachtformulering voor de periode 2021-2024, na definitieve vaststelling van de Cultuurbrief door de gemeenteraad, de hieronder geformuleerde doelstellingen in acht neemt.

Haalbaarheid hangt onder andere ook af van de beschikbare capaciteit en middelen. Bij de oprichting van Cultuur Eindhoven in 2015 is de financiële dekking gezocht en gevonden in een budgetneutrale overdracht naar de stichting. De organisatiekosten zijn dus gelijk gebleven aan de kosten die daarvoor bij de gemeente Eindhoven werden gemaakt voor uitvoering van het cultuurbeleid, terwijl de stichting een veel bredere opdracht heeft gekregen en heeft ingevuld. De belangrijkste verschillen zijn intensiteit van de subsidieregeling (meer subsidierondes per jaar), hoger aantal subsidiërelaties (t/m 2016 waren er 37 jaarsubsidies verstrekt door de gemeente, in 2019 is dat veel meer, namelijk 43 meerjarensubsidies, 25 projectsubsidies, 5 gelabelde subsidies en daarnaast nog de gilden en het Snelgeldfonds), andere inrichting van de procedure (o.a. advies van de Cultuurraad, ontwikkeling en onderhoud van het subsidiesysteem), uitvoering van de Eindhoven Cultuurprijs en diverse andere activiteiten, passend bij de rollen van expert en verbinder. Daar komt nog bij dat vanwege de ontwikkeling van het landelijk cultuurbeleid ook de afstemming binnen BrabantStad en met het Rijk veel meer inzet vraagt. Daarmee worden de beschikbare middelen voor organisatiekosten in de periode 2017-2020 veel breder benut en leveren deze ook meer op voor de culturele sector en de gemeente. Met de huidige personeelsbezetting van acht fte is de grens echter bereikt. Omdat een deel van personeelskosten gedekt wordt uit de bijdrage voor materiële activiteitenlasten en de bijdrage voor de personeelslasten de afgelopen jaren door de gemeente niet geïndexeerd werd, terwijl Cultuur Eindhoven de cao van de gemeenten toepast en de personeelskosten wel zijn gestegen, is het budget voor 2020 reeds ontoereikend om de huidige taken en activiteiten naar behoren uit te voeren. Des te meer omdat het subsidieproces in 2020 veel tijd en inzet zal vragen. In dat jaar zal over alle meerjarige subsidies voor de periode 2021-

2024 moeten worden besloten. In het voorstel voor activiteiten hieronder wordt rekening gehouden met de huidige beperkingen in het budget voor organisatiekosten. We verwachten dat de intensiteit van het subsidieproces eerder toeneemt dan afneemt en houden bij het aantal activiteiten voor de basisfuncties 'expert' en 'verbinder' rekening met de noodzakelijke vermindering t.o.v. afgelopen jaren.

Bij het voorstel voor concrete en haalbare doelstellingen per basisfunctie is gekeken naar mogelijke meetbare resultaten van inzet en inspanning van Cultuur Eindhoven als organisatie. Een aantal resultaten van Cultuur Eindhoven als organisatie is onzes inziens het beste meetbaar met een belevingsonderzoek bij de culturele spelers in de stad. In het voorjaar van 2018 is in opdracht van de directeur-bestuurder van Cultuur Eindhoven een belevingsonderzoek bij de stakeholders uitgevoerd door Dynamic Concepts. Het onderzoek is een goede basis voor toekomstige metingen en wordt in 2021 herhaald.

Als *fonds* zorgt Cultuur Eindhoven dat het op transparante wijze een gelijk speelveld creëert voor de verdeling van subsidies voor kunst en cultuur in Eindhoven. Ook leggen we verantwoording af over de verdeling en effect van de subsidies, zowel aan de gemeente als opdrachtgever als openbaar door het publiceren van relevante rapportages. De Cultuurraad is het adviesorgaan dat subsidieaanvragen beoordeelt (m.u.v. van Snelgeldfonds en gilden) en het advies aan de directeur-bestuurder formuleert. Als fonds wil Cultuur Eindhoven de volgende afspraken nakomen en daarover verantwoording afleggen:

- 100% transparantie – door het publiceren van alle gegevens over subsidieverdeling (ingediende aanvragen, advies Cultuurraad en besluiten) is het proces transparant ingericht;
- zorgvuldigheid – zorgvuldigheid tijdens het subsidieproces, vanaf de aanvraag tot vaststelling van subsidie uit zich in het handelen van Cultuur Eindhoven. Dit kan naar onze mening het beste met een tevredenheidsonderzoek onder aanvragers en gesubsidieerde organisaties gemeten worden. In het belevingsonderzoek in 2018 bleek dat 70% van de stakeholders Cultuur Eindhoven met een 7 of hoger waardeert. Deze score willen we de komende jaren nog verbeteren;
- een rapportage van verdeling en effect van de subsidiemiddelen van de gemeente Eindhoven, tijdig en optimaal aansluitend op de geformuleerde doelstellingen van het cultuurbeleid. De KPI's die in de periode 2017-2020 in een tussentijdse rapportage worden gepresenteerd om te reflecteren op de effecten van subsidie, achten we een stevige basis voor de toekomst.

Als *expert* adviseert Cultuur Eindhoven diverse stakeholders (met name individuele kunstenaars, instellingen en de gemeente) over relevante ontwikkelingen in het algemeen (cultuur)beleid. Daarnaast leveren we adequate informatie aan de sector over financieringsmogelijkheden bij andere overheden (met name de Provincie Noord-Brabant en het Rijk) en ontwikkelen we beleid ten behoeve van Eindhoven, in afstemming met betrokken partijen en stakeholders. Gericht advies tijdens het wekelijks spreekuur en de informatiebijeenkomsten is een effectieve methode gebleken om culturele makers en organisaties ook de weg naar andere fondsen te wijzen, bleek uit de evaluatie. Afhankelijk van het type aanvragers, varieert het aandeel van 14% (bij individuele makers) tot 47% onder de aanvragers binnen de huidige PLUS-regeling. In de rol van expert dient Cultuur Eindhoven dus twee partijen: de gemeente en de culturele sector.

Het advies aan de gemeente houdt een breed palet in van beantwoording van specifieke (raads)vragen over gesubsidieerde makers en organisaties tot het aanleveren van de concept-Cultuurbrief, als een meerjarig beleidskader voor het cultuurbeleid en specifiek voor het subsidiebeleid. Deze taken worden uitgevoerd door het team van Cultuur Eindhoven. In de evaluatie door KWINK-groep wordt tevens de behoefte genoemd om de Cultuurraad over andere zaken dan alleen de subsidieaanvragen te laten adviseren. Voor de inzet van de Cultuurraad voor ander advies aan de gemeente dan de beoordeling van subsidieaanvragen, dient het college van B&W rekening te houden met extra kosten, aangezien de inzet van de leden van de Cultuurraad op basis van de werkelijke tijd (per aanvraag of per dagdeel voor een vergadering) wordt betaald. Omdat de vragen aan de Cultuurraad niet voor meer jaren vooruit te voorzien zijn, is het voorstel dat het college in geval van een specifieke vraag om advies van de Cultuurraad ook rekening houdt met extra kosten, passend bij de gevraagde inzet. Hierover kunnen per geval afspraken worden gemaakt.

Met betrekking tot het advies aan de culturele spelers (makers en organisaties uit Eindhoven) kiest Cultuur Eindhoven komende jaren voor de focus op financieringsmogelijkheden bij andere fondsen (rijksfondsen en relevante private fondsen). Hierdoor blijft de organisatie gefocust op reeds bewezen en gewaardeerde inzet en kan het netwerk gericht bestendig en uitgebreid worden. De taak van Cultuur Eindhoven is vooral om informatie over andere fondsen en regelingen onder de aandacht te brengen bij culturele spelers in Eindhoven, kennismaking en matches van potentiële aanvragers te bevorderen (bijvoorbeeld met speeddates of werkbezoeken van fondsen in Eindhoven) en bij financieringsvragen van culturele spelers over hun activiteiten gericht te adviseren. Omdat de meeste fondsen zelf bereid zijn om met potentiële aanvragers vooraf te overleggen over hun aanvraag is het niet opportuun dat Cultuur Eindhoven aanvragen aan andere fondsen leest en/of toetst. Tevens heeft Cultuur Eindhoven geen invloed op daadwerkelijke toekenningen van andere fondsen. Het succes van aanvragen kan dus niet als één van de verantwoordelijkheden van Cultuur Eindhoven worden beschouwd, maar we vinden het wel een belangrijke graadmeter. Bij de door Cultuur Eindhoven gesubsidieerde organisaties houden we op basis van verantwoording daarom de financiering uit andere bronnen bij.

Voor wat betreft de financieringsmogelijkheden van het bedrijfsleven en vermogende particulieren heeft LVW Advies in opdracht van Cultuur Eindhoven afgelopen jaar een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Uit de eindrapportage die eind augustus gepubliceerd is op de website van Cultuur Eindhoven blijkt dat het draagvlak voor een actieve fondsenwerving door Cultuur Eindhoven zowel bij de sector als in het bedrijfsleven beperkt is. Het is op het moment niet opportuun om fondsenwerving als een reguliere activiteit van Cultuur Eindhoven te beschouwen. Indien het college en/of de gemeenteraad het wenselijk achten dat Cultuur Eindhoven de aanbevelingen implementeert teneinde de kansrijke verbindingen tussen cultuur en het bedrijfsleven te bevorderen, dient de organisatie hiervoor geëquipeerd te worden met meer mankracht en middelen.

Als resultaatafspraken voor de rol van expert achten we inzake advies aan de sector twee KPI's relevant:

- tevredenheid c.q. waardering van de culturele spelers (meetbaar op basis van een belevingsonderzoek);
- daadwerkelijke ontwikkeling van financiering uit andere fondsen bij de door Cultuur Eindhoven gesubsidieerde organisaties. Dit op basis van subsidieverantwoordingen, als onderdeel van rapportage door Cultuur Eindhoven.

Met betrekking tot de invulling van de adviesrol voor de gemeente verwachten we dat het nog op te stellen relatiestatuuut voor de periode 2021-2024 hiervoor voldoende helderheid zal geven.

Als *verbinder* heeft Cultuur Eindhoven de afgelopen jaren het creëren en versterken van (nieuwe) netwerken gefaciliteerd. Ook hebben we bijgedragen aan een grotere zichtbaarheid van en draagvlak voor kunst en cultuur in de stad. De instrumenten die hiervoor zijn ingezet, zijn de Eindhoven Cultuurprijs, ontbijtsessies, expertmeetings en werkbezoeken. De rollen van verbinder en expert lopen soms in elkaar over doordat ook vanuit de rol van expert ingezet wordt op het creëren en versterken van diverse verbindingen en netwerken. Als resultaatafspraken stellen we de volgende elementen voor:

- bekendheid van de Eindhoven Cultuurprijs laten stijgen (te meten door het aantal ontvangen nominaties, aantal stemmen tijdens de publiekscampagne en aantal volgers/bezoekers van de website en uitreiking);
- tenminste acht ontbijtsessies te organiseren – behalve kwantiteit ook relevantie van de ontbijtsessies meten in een belevingsonderzoek;
- tenminste twee expertmeetings per jaar te organiseren op basis van gesignaleerde behoeften, voor specifieke onderwerpen of netwerkvorming.

Voor het organiseren van werkbezoeken is het lastig om vooraf resultaten af te spreken, omdat Cultuur Eindhoven vaak ook inspeelt op actuele ontwikkelingen.

Ambities en uitdagingen

Innoveren met het Rijk en samenwerken in Brabant

‘De culturele basisinfrastructuur moet het beste bevatten dat het culturele leven te bieden heeft. We koesteren de orkesten, theaters en dansgezelschappen die geweldige kwaliteit leveren. Daarnaast moeten nieuwe vormen, andere genres en nieuw publiek er een plaats in krijgen.’

Dat schreef minister Van Engelshoven op 11 juni jl. in haar brief aan de Tweede Kamer met daarin de uitgangspunten voor het cultuurbeleid in de periode 2021-2024. Tevens benadrukte ze het belang van een eerlijke beloning voor kunstenaars. Het zijn de uitgangspunten voor de vorming van een landelijke basisinfrastructuur (BIS), met culturele instellingen die hun subsidie (onder meer) direct van het Rijk ontvangen.

In de BIS wordt nu ook ruimte gereserveerd voor nieuwe organisaties, o.a. voor festivals in de podiumkunsten, letteren, design en crossovers, voor jeugdgezelschappen en voor ontwikkelinstellingen. Er wordt extra geïnvesteerd om hierin ook plaats te bieden aan instellingen en makers die met innovatieve genres als urban arts, ontwerp en popmuziek een breder publiek weten te bereiken. Cultuurparticipatie door zoveel mogelijk groepen staat bij deze minister hoog in het vaandel, evenals cultuuronderwijs. Het programma Cultuureducatie met Kwaliteit krijgt een vervolg, het programma Cultuurparticipatie wordt opgestart in 2020 en bestemdigd in de nieuwe beleidsperiode. Tevens wordt er extra geld bij het Rijk beschikbaar gesteld voor de ondersteuning van musea met een gemeentelijke of provinciale collectie.

Het Rijk stelt in de komende beleidsperiode de Fair Practice Code als subsidievoorwaarde in. Eerlijke beloning wordt een van de criteria bij de beoordeling van aanvragen door de Raad voor Cultuur.

De minister wil samenwerking met stedelijke regio's intensiveren. Om door het hele land culturele innovatie te stimuleren, kondigt de minister eveneens een matchingsregeling met stedelijke cultuurregio's aan. In Noord-Brabant vormen de provincie en de vijf grote steden het regionale samenwerkingsverband BrabantStad. Eind 2018 zijn hun ambities ontvouwd in het RegioProfiel BrabantStad 2021-2024 *BrabantStad maakt het*.

Toegankelijke afgestemde meerjarige subsidieregeling

Een van de geformuleerde ambities van BrabantStad is om de meerjarige subsidieregeling van steden en provincie te harmoniseren en gelijk te laten lopen met die van het Rijk. Er is BrabantStad veel aan gelegen om de subsidiesystematiek toegankelijker te maken. Die moet leiden tot een vermindering van de lasten- en regeldruk voor aanvragers van subsidie bij meerdere overheden. Met een integrale benadering en de zekerheid voor instellingen van een meerjarige financiële ondersteuning, verwachten de Brabantse partners het culturele ecosysteem in de provincie te versterken.

Onder de werktitel 'Meerjaren Subsidieregeling Cultuur BrabantStad 2021-2024' is een werkgroep aan de slag gegaan om de diverse regelingen 'van de provincie en steden nauwkeurig te vergelijken en een nieuwe gezamenlijke basis op te bouwen. Dit moet uitmonden in een nieuwe subsidieregeling voor het deel van de culturele organisaties die door hun bovenlokale waarde in aanmerking komen voor subsidie van meerdere overheden. In de praktijk zal de meerjarige regeling van steden en provincie vrijwel identiek zijn en wordt gewerkt met dezelfde eisen en criteria. Het proces van indiening en beoordeling van meerjarige subsidieaanvragen zal bij de steden en de provincie gelijktijdig verlopen en bij de beoordeling is afstemming van adviezen aan steden en provincie en integrale afweging wenselijk. Over de manier waarop dit het beste ingericht kan worden, wordt in september door bestuurders van BrabantStad gesproken en besloten. Voor Eindhoven betekent dit in feite dat door een deel van de huidige BIS-functies en PLUS-programma's kan worden aangevraagd in de meerjarige regeling, die afgestemd is binnen BrabantStad en tevens voor zover mogelijk aansluit op die van het Rijk. Om termijnen gelijk te laten lopen met de procedure bij het Rijk zal de regeling begin december open worden gesteld en is de deadline voor het indienen van aanvragen 31 januari 2020. Hiervoor dient de besluitvorming bij alle partners voor eind november 2019 plaats te vinden.

Programmalijnen

Harmonisatie van subsidieregelingen is een van de twee zogeheten instrumentele lijnen die zijn uitgezet in het regioprofiel van BrabantStad. De andere is het onderzoeksprogramma Waarde van Cultuur, dat de werking en effecten van de Brabantse cultuursector in beeld brengt. Daarnaast zijn diverse projectgroepen aan de slag gegaan met de vier programmalijnen in het profiel, te weten: talentontwikkeling, internationalisering, publiekswerking en cultuureducatie en -participatie. De programmalijnen zijn erop gericht om op de genoemde terreinen betere samenwerking en uitwisseling te faciliteren tussen culturele spelers in de regio. Dankzij de extra middelen voor de proeftuin Internationalisering wordt in 2019-2020 ook actie ondernomen en geïnvesteerd in projecten. De thema's van programmalijnen zijn ook relevant voor beleidskaders van de gemeente Eindhoven. Bij verdere uitwerking en implementatie van plannen uit het regioprofiel van BrabantStad speelt de uitvoeringsorganisatie Kunstloc Brabant een cruciale rol. Het team van Cultuur Eindhoven is nauw betrokken en zorgt ervoor dat ook de culturele sector betrokken wordt bij de uitvoering en verdere ontwikkeling.

Relatie met uitdagingen uit de Cultuurscan

Breed beleid versus speerpunten in cultuurbeleid

Met de propositie aan het Rijk voor de Regio Deal Brainport is reeds aandacht gevraagd voor ontwikkeling van cultureel aanbod en voorzieningen op alle disciplines. Juist breedte en diversiteit van cultureel Eindhoven maken de stad tot een aantrekkelijke centrumstad van de regio Brainport. De stad is het aan haar positie en status verplicht om kansen te geven aan makers van alle disciplines om zich te ontwikkelen en presenteren, zodat toptalenten uit de regio ook kunnen uitgroeien tot smaakmakers op nationaal en internationaal niveau. Daarnaast is investering in de breedte noodzakelijk om cultuur relevant te houden voor alle inwoners van de stad: cultuureducatie, amateurkunst en cultuurparticipatie zijn belangrijke aandachtsgebieden in het cultuurbeleid. Design is daarin een van onderscheidende sterke aspecten en verdient ook komende jaren degelijke financiering. Vanwege kansen in het landelijk beleid - de functies van designfestival en future lab design en technologie worden in de landelijke BIS ingevuld - is extra investering van Eindhoven in design op z'n plaats. Kansen worden zo optimaal benut. Extra investering in design mag echter niet ten koste gaan van andere disciplines en/of instellingen.

Het advies van Cultuur Eindhoven aan de gemeente is om in het cultuurbeleid breedte en diversiteit van makers en organisaties te omarmen en actief uit te dragen. Alle disciplines, alle makers en organisaties zijn immers van belang voor verdere ontwikkeling van de stad.

Ketensamenwerking – makersklimaat: sterke sector en pluriform aanbod

Zowel binnen het Eindhovens ecosysteem als in de samenwerking binnen BrabantStad als stedelijke cultuurregio is evenwichtige en samenhangende ontwikkeling binnen de keten (van cultuureducatie tot talentontwikkeling en professionele beroepspraktijk) van belang voor alle disciplines die cultuur rijk is.

Op het gebied van cultuureducatie is een breed aanbod essentieel om alle kinderen kansen te bieden zich cultureel en creatief te ontwikkelen.

Met betrekking tot specifieke voorzieningen voor en investeringen in talentontwikkeling is samenwerking binnen BrabantStad van essentieel belang. Eindhoven kan daarom kiezen om voor talenten in disciplines die sterk vertegenwoordigd zijn in de stad betere voorzieningen in stand te houden. Op het gebied van popmuziek (PopEi), film (Broet) en urban (Emoves) zijn bijvoorbeeld waardevolle gespecificeerde voorzieningen aanwezig die een stevige basis bieden voor verdere groei en ontwikkeling. Verbinding met de professionele beroepspraktijk, bijvoorbeeld met podia en festivals, is van belang om talentvolle makers te laten uitgroeien tot succesvolle professionals. Voor jonge talenten op het gebied van beeldende kunst en design is de combinatie van gespecialiseerde werkplaats (Beeldenstorm) en voldoende presentatiemogelijkheden van cruciaal belang. Dit is niet de taak van een enkele speler in het veld, maar van een netwerk van diverse organisaties. Een netwerkbenadering is ook de kern van talenthubs die reeds bestaan dankzij aanvullende financiering van de provincie. Veel Eindhovense instellingen (podia, festivals, presentatie-instellingen, galerieën en producerende gezelschappen) zijn betrokken bij talenthubs op hun gebied en vervullen vaak de rol van voortrekker. Voor talentvolle makers aan het begin van hun loopbaan is tevens van belang dat er in de stad voldoende atelier- en oefenruimtes beschikbaar zijn, passend bij hun verdiencapaciteit.

Op het gebied van beroepspraktijk heeft Eindhoven een breed palet aan professionele organisaties en makers wier meerwaarde voor de stad en regio ruimschots bewezen is. Financieringsmogelijkheden voor professionele kunst zijn de gezamenlijke verantwoordelijkheid van verschillende overheden (gemeente, provincie en Rijk), met daarbinnen een sterkere rol van gemeenten voor presentatiemogelijkheden, zoals podia, festivals en stedelijke musea. In het voorstel voor subsidiesystematiek 2021-2024 wordt ruimte geboden aan makers en culturele organisaties in alle stadia van de keten op alle artistieke disciplines.

Samenwerkingen

Samenwerking binnen de sector heeft de afgelopen jaren – vaak met gerichte inzet van Cultuur Eindhoven – een boost gekregen. Verbindingen, uitwisselingen en overleg van culturele organisaties en makers zijn volop aanwezig en ontwikkelen zich op een organische manier verder. In de subsidiesystematiek voor 2021-2024 is de stimulans voor samenwerking met culturele organisaties binnen Eindhoven en van buiten de stad aanwezig. Daarnaast zal Cultuur Eindhoven ook de komende jaren activiteiten ontplooiën die netwerken versterken en samenwerking stimuleren.

Met betrekking tot samenwerking met organisaties uit andere domeinen is het van belang dat deze niet alleen door culturele partners wordt gedragen en uitgedragen. De gemeente kan hierin een belangrijke voorbeeldfunctie vervullen en bijdragen aan draagvlak bij partijen in de stad. Het betreft in het bijzonder onderwijs, zorg en welzijn, sport, buurtorganisaties, citymarketing en economie (ondernemers en bedrijfsleven).

Participatie en inclusiviteit

Cultuurparticipatie is een belangrijk aspect in de activiteiten van basisvoorzieningen die meerjarige subsidie ontvangen. Daarnaast wordt extra investering gevraagd voor het programma Cultuurparticipatie waarvoor ook de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap extra middelen ter beschikking stelt als matching voor gemeenten en/of regio's. Hier wordt in volgend hoofdstuk nader op ingegaan.

Vastgoed

De gemeente vervult op het gebied van vastgoed een cruciale rol om culturele organisaties en ontwikkelingen in de stad te faciliteren. In 2019 worden het beleid op het gebied van cultureel vastgoed en atelierbeleid nader uitgewerkt en geagendeerd in de gemeenteraad. Cultuur Eindhoven heeft het college geadviseerd over het vaststellen van een kernportefeuille cultureel vastgoed.

Voor een sterk makersklimaat is het belangrijk om er betere faciliteiten te creëren en structureel in stand te houden. Met name voor visuele kunst & design is het aanbod van betaalbare werkruimtes voor makers een aandachtspunt. De gemeente Eindhoven heeft tot op heden nooit atelierbeleid gehad. Het atelierbeleid is momenteel in ontwikkeling en ligt eind 2019 voor ter besluitvorming door de raad. De gemeente is hier verantwoordelijk voor, Cultuur Eindhoven is als gesprekspartner betrokken, net als meerdere partijen in het culturele veld. Er is een grote behoefte aan een duidelijk atelierbeleid waar makers vanuit de gehele sector een plaats in hebben. Er is op individueel niveau bij makers ook vraag naar professionalisering en ondersteuning. Voor ondersteuning bij aanvragen binnen de Subsidieverordening Cultuur Eindhoven (met name het Snelgeldfonds) en bij andere potentiële financiers kunnen makers advies krijgen bij Cultuur Eindhoven.

Algemeen en aandachts- gebieden

In dit hoofdstuk gaan we nader in op actuele trends en toekomstambities. De input uit de sector en analyse uit de Cultuurscan vormen hiervoor de basis. Daarnaast is gekeken naar de aansluiting met de ambities uit het regioprofiel van BrabantStad. Voor algemene aandachtsgebieden zijn programmalijnen uit het regioprofiel een goede basis. Bij het onderscheid tussen artistieke disciplines kiezen we de indeling die in het regioprofiel wordt gehanteerd. Voor de beschrijving van het Eindhovens ecosysteem en ambities is indeling in brede gebieden van podiumkunsten, visuele kunsten, bibliotheek en letteren, urban en erfgoed relevant om de samenhang binnen een deelgebied nader te omschrijven. Tegelijkertijd onderschrijven we het belang van interdisciplinaire samenwerkingen binnen de culturele sector en verbindingen met andere domeinen.

Discipline-overstijgende thema's

Cultuureducatie (aanbod voor 0-23 jaar)

Op het gebied van cultuureducatie bestaat in Eindhoven een goede basis met Cultuurstation, dat sinds 2017 als een onafhankelijke bemiddelingsorganisatie tussen onderwijs en cultuur functioneert en penvoerder van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit is. De behoefte van scholen is leidend zodat scholen cultuureducatie in hun curriculum duurzaam verankeren, maar een goede professionele invulling van de bemiddelingsstaken vanuit Cultuurstation is cruciaal. Informatievoorziening, gericht advies, deskundigheidsbevordering, begeleiding of projectleiding waar relevant horen daarbij. We constateren dat het bereik in het PO vrij hoog is en dat in het VO komende jaren groter bereik mogelijk en wenselijk is. Er zijn ook diverse culturele organisaties in de stad die hiervoor passend aanbod hebben of willen ontwikkelen.

Het is belangrijk dat reeds op vroege leeftijd kansen worden geboden aan alle kinderen, om kennis te maken met diverse artistieke disciplines en vervolgens ruimte te bieden voor verdieping en verdere ontwikkeling in binnen- of buitenschoolse context. Vanuit culturele organisaties is op het moment al voldoende divers aanbod aanwezig, maar er dient blijvend aandacht te zijn voor verbreding van het aanbod en innovatieve projecten en aanpak. Tevens liggen er nog kansen voor verdere ontwikkeling op specifieke gebieden, bijvoorbeeld erfgoed en verdere ontwikkeling van leerlijnen zoals deze binnen BrabantStad worden uitgevoerd op scholen in de hele regio. Samenwerking van culturele organisaties en het onderwijs en delen van expertise zijn belangrijke basisvoorwaarden voor verdere ontwikkeling.

CKE is binnen de Eindhovense BIS specifiek gericht op cultuureducatie en biedt een breed aanbod aan scholen. Daarnaast biedt CKE een breed palet aan buitenschoolse activiteiten voor jeugd en jongeren. Naast CKE zijn er veel aanbieders voor cultuureducatie: alle grote gesubsidieerde organisaties en veel middelgrote bieden programma's of projecten aan voor scholen of buitenschools. Er is ook een aantal gespecialiseerde organisaties zoals de Ontdekfabriek, die diverse disciplines inzet voor creatieve ontwikkeling. Of bijvoorbeeld Theaterplan, dat jongeren een verdiepend educatief traject biedt om hun talent op een hoger niveau te brengen binnen een semiprofessionele context.

Eindhoven heeft een goed fundament waarop de komende beleidsperiode verder gebouwd kan worden. Hiervoor zijn continuïteit van het aanbod en optimalisering van samenwerking waar nodig noodzakelijk.

Cultuurparticipatie

Uit het onderzoek blijkt dat het amateurkunstenveld in Eindhoven heel actief is en dat actieve participatie op een aantal aspecten zelfs boven het landelijk gemiddelde ligt. CKE heeft bij de invulling van de BIS-functie 'huis voor amateurkunst' een belangrijke rol bij het faciliteren en verbinden van de amateurkunstenveld en zorgt door de uitvoering van de 'financieringsregeling amateurkunst' voor instandhouding van amateurkunstverenigingen en voor ontwikkeling van innovatieve projecten. Uit de praktijk blijkt dat het noodzakelijk is om aandacht te besteden aan deskundigheidsbevordering, uitwisseling van expertise en ervaring tussen diverse verenigingen en in stimuleren van vernieuwing. CKE kan hiervoor samen met diverse partners zoals koepelorganisaties een cruciale faciliterende en coördinerende taak

vervullen. Investeren in vernieuwing en innovatie is noodzakelijk om ook nieuwe initiatieven te laten ontstaan en te laten groeien. Daarnaast is het noodzakelijk dat er overal in de stad ook voldoende oefen- en presentatieruimtes zijn voor diverse amateurkunstinitiatieven. De gemeente zou bij maatschappelijk vastgoed ook rekening moeten houden met de behoefte aan actieve cultuurparticipatie dichtbij inwoners.

Uit de Cultuurmonitor blijkt dat participatie in een aantal wijken en van diverse specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld laagopgeleiden) nog sterk achterblijft. Het is wenselijk de komende jaren extra te investeren in het vergroten van actieve en passieve cultuurparticipatie in de wijken. In de bijeenkomst over cultuurparticipatie begin juni zijn waardevolle suggesties verzameld uit het veld waar Cultuur Eindhoven graag verder vorm aan wil geven. Het nieuw op te zetten landelijk programma Cultuurparticipatie biedt hiervoor kansen, mits ook de gemeente Eindhoven bereid is extra middelen beschikbaar te stellen voor matching. Actieve stimulering van verbindingen tussen wijken en culturele organisaties en een laagdrempelige financieringsregeling voor projecten die bottom-up geïnitieerd worden, vinden we twee belangrijkste elementen voor een hogere cultuurparticipatie. Initiatieven van wijkverenigingen die sociaal-cultureel gedreven zijn, zijn lastig in te passen binnen de subsidieregeling omdat ze in een sterke concurrentie met professionele culturele organisaties terechtkomen en vaak onvoldoende op artistieke kwaliteit zijn gericht. Een aparte financieringsregeling voor bottom-up projecten met focus op cultuurparticipatie in de wijken en voor specifieke doelgroepen, zou een gelijk veld kunnen creëren voor waardevolle cultureel-maatschappelijke initiatieven.

Dat betekent echter niet dat gesubsidieerde culturele organisaties geen verantwoordelijkheid hebben voor cultuurparticipatie door de inwoners van de stad. In de subsidiesystematiek achten we een inspanningsverplichting op het gebied van cultuurparticipatie wenselijk voor de gesubsidieerde organisaties die functies in het subsidiestelsel invullen. Daarnaast is er, met name in de tweejarige regeling, ook ruimte voor gespecialiseerde professioneel ingerichte organisaties zoals Tante Netty.

Talentontwikkeling

Vanuit de samenhang van bestaande faciliteiten, voldoende vestigingsmogelijkheden (ateliers en werkruimtes) voor jonge makers, gespecialiseerde werkplaatsen en broedplaatsen, voldoende presentatieplekken en financieringsmogelijkheden kan de stad zich verder ontwikkelen als een stad met een vooruitstrevend en innovatief makersklimaat. De aanwezigheid van makers van diverse pluimage in de stad draagt ook bij aan het creatieve klimaat dat ten goede komt aan economische ontwikkelingen. Talentontwikkeling is dus geen specifieke stap of element in het culturele ecosysteem, maar een zaak van allen. Netwerkbenadering binnen talenthubs in Brabant leidt ook tot bredere ontwikkeling van jonge makers en diverse cross-overs. Bij de omschrijving van diverse disciplines gaan we verder in op ambities en aandachtspunten.

Internationalisering

Internationalisering is bij het formuleren van ambities van BrabantStad als stedelijke cultuurregio gekozen als een van de aandachtsgebieden waarop samenwerking en gecoördineerde aanpak binnen de regio wenselijk en kansrijk zijn. De makers en culturele organisaties verbinden zich vandaag de dag meestal al vanuit de lokale context met internationale netwerken wat zowel voor artistieke als zakelijke ontwikkeling gunstig is. Gericht inzet op internationale samenwerkingen binnen de regionale context zou kunnen en moeten leiden tot betere zichtbaarheid van Eindhovense makers in de internationale context. In 2019-2020

wordt door Kunstloc in opdracht van het bestuurlijk overleg BrabantStad een proeftuin inzake internationalisering uitgevoerd, met daarin specifiek aandacht voor versterking van netwerken en kennis en kansen voor pilot projecten. In 2020 kan op basis van opgebouwde ervaring het gesprek worden voortgezet over hoe internationalisering in de komende beleidsperiode verder gestimuleerd kan worden. In het Snelgeldfonds is er in ieder geval ruimte voor aanvragen die bijdragen aan internationale profilering van Eindhovense makers.

Publiekswerking

Publieksontwikkeling en publieksbinding is een belangrijk aandachtspunt voor alle culturele organisaties. Van grote meerjarig gesubsidieerde organisaties wordt verwacht dat ze dermate professioneel opereren dat ze in staat zijn hun aanbod gericht verder te ontwikkelen voor een divers publiek en nieuwe doelgroepen duurzaam te binden. Publieksonderzoek en onderlinge uitwisseling van expertise over specifieke doelgroepen hoort erbij. De strategie voor verdere publieksontwikkeling vereist vaak ook aanpassingen van het aanbod, in de organisatie en in marketingstrategie. Culturele organisaties hebben een specifieke rol binnen het ecosysteem, waardoor diversifiëren in doelgroepen ook wenselijk en nodig blijft. Bij de organisaties die specifieke functies binnen het subsidiestelsel invullen, hoort de inspanningsverplichting voor een breed bereik. Bij andere, met name kleine en middelgrote organisaties is het artistieke profiel leidend voor de toekomststrategie inzake publiekswerking.

Behalve inspanningen van afzonderlijke organisaties wordt in de sector ook de behoefte signaleerd aan een sterkere collectieve cultuurmarketing. Strategie op dat gebied zou nader kunnen worden uitgewerkt door culturele organisaties, Uit in Eindhoven en citymarketing. Cultuur Eindhoven heeft geen specifieke rol en deskundigheid op dit gebied.

Podiumkunsten

Eindhoven heeft een brede infrastructuur van presentatieplekken waar podiumkunsten worden getoond. De BIS-functies poppodium, concertzaal, schouwburg en vlakke vloertheater hebben een prominente rol in de stad. Vanuit hun sleutelfunctie hebben de verschillende BIS-instellingen diverse verbindingen in de stad. Tegelijkertijd hebben ze ook ieder een eigen onderscheiden profiel.

Zo nodigt de Effenaar met de functie van Smart Venue uit tot experiment met nieuwe technologieën (in het bijzonder AR/VR), het Parktheater gaat brede verbindingen aan met onder andere zorginstellingen en internationals en stimuleert met zijn black box en productiefunctie de ontwikkeling van nieuwe verhalen en theaterstijlen. Muziekgebouw Eindhoven profileert zich als concertzaal met een gevarieerd programma van hoge kwaliteit en ontwikkelt met MGE 3.0 een nieuwe visie op programmeren. En Natlab is de plek waar theater en dans zich mengen met andere kunstvormen.

Hoewel Eindhoven geen typische makerstad is op het gebied van podiumkunsten wonen en werken er wel diverse podiumkunstenaars. Het gegeven dat er in de periode 2017-2020 voor de productie van podiumkunsten meer investeringen worden gedaan uit het cultuurbudget is daarbij een positieve ontwikkeling. Daardoor lijkt ook het vestigingsklimaat in Eindhoven voor podiumkunstenaars aantrekkelijker te worden. Er zijn in de stad verschillende theatergezelschappen die zich onder andere op de jeugd en talentontwikkeling richten en dansgezelschappen waarbij de genres hedendaagse dans en urban dans vertegenwoordigd zijn.

Een nieuwe ontwikkeling in 2017-2020 is dat Pand P is uitgegroeid tot broedplaats en presentatieplek voor jonge/beginnende makers, wat mede gedragen wordt door het Parktheater. Daarnaast heeft Pand P als podium een belangrijke functie voor de buurt vanwege zijn laagdrempelig karakter. Dit verdient doorontwikkeling in 2021-2024. POPEI is op muzikaal gebied een belangrijke speler in de stad, omdat het als productiefaciliteit het rijke popmuziekklimaat in de stad voedt en mede mogelijk maakt. Daarbij is het gegeven dat er in Eindhoven MBO-opleidingen worden aangeboden op het gebied van rockmuziek tevens een stimulans voor de lokale popsector.

Dilemma's en uitdagingen

Uit de Cultuurscan komt een aantal relevante dilemma's en uitdagingen naar voren.

1. Breed beleid versus speerpunten in cultuurbeleid.

Eindhoven staat in eerste instantie niet bekend als de stad van de podiumkunsten, maar de podia in de stad bieden een brede programmering van hoge kwaliteit. De term 'Eindhoven Rockcity' was vroeger landelijk binnen de popscene een begrip en de Eindhovense Rock Scene draagt nog steeds in bepalende mate bij aan een levendig muziekklimaat in de stad. Effenaar heeft daarin de rol van verbindende partij en is ook katalysator in de keten. Het Muziekgebouw Eindhoven heeft bij kenners een goede naam qua programmering en trekt als gespecialiseerde concertzaal bezoekers uit heel Brabant en voor bijzondere programma's ook van verder. Het Parktheater heeft voornamelijk een lokale en regionale functie. Tegelijkertijd vinden er binnen de stad

wel verschillende, meestal niet-gesubsidieerde/commerciële evenementen plaats op het gebied van dance, rock en pop die bijdragen aan het imago van Eindhoven als evenementenstad. Als een stad waar wat te beleven is.

De urban scene in Eindhoven heeft daarnaast een landelijke en internationale uitstraling, waarbij de ontwikkeling van breakdance binnen professionele podiumkunsten en als nieuwe olympische sport voor extra aandacht zal zorgen.

Er zijn kansen om in de citymarketing meer aandacht te besteden aan de unique selling points die de stad heeft op het gebied van podiumkunsten en dan met name de presenterende instellingen: Muziekgebouw Eindhoven als de concertzaal van Brabant, Eindhoven met een urban scene waar je als urban maker bij moet willen horen, de Effenaar als het experimentele poppodium met de Smart Venue en het Parktheater met een unieke Black Box-programmering.

2. Ketensamenwerking – makersklimaat: sterke sector en pluriform aanbod.

Verschillende podiumkunstinstellingen vinden binnen de PLUS-regeling financiering. Ten opzichte van de voorgaande beleidsperiode is er niet meteen sprake van grote verschuivingen en aanwas van andere instellingen. Met name via de PLUS-projectenregeling komen er nieuwe initiatieven binnen, al dan niet via landelijke, elders gevestigde instellingen die in Eindhoven voet aan de grond proberen te krijgen. Daarnaast weet vooral het Parktheater de weg te vinden naar de PLUS-regeling via samenwerkingsverbanden als RAAK, de Urban Dansdagen en ITC Eindhoven. Het Muziekgebouw Eindhoven ondersteunt festivals als Storioni, Tromp Biënnale en So What's Next.

Hoewel er dus best sprake is van samenwerking, lijkt het erop dat die vooral wordt geïnitieerd vanuit partijen binnen de BIS. BIS-instellingen moeten hun voelspriet constant op de juiste plekken in de samenleving hebben en organisatorisch toegerust zijn om signalen om te kunnen zetten in activiteiten. Tegelijkertijd moeten zowel de samenleving als initiatiefnemers van buitenaf op het gebied van podiumkunsten de weg naar de BIS-instellingen weten te vinden. Dat lijkt nog te weinig te gebeuren. Cultuur Eindhoven kan via de subsidieregeling nog sterker inzetten op lokale inbedding en draagvlak.

Naast de PLUS-regeling heeft met name de Snelgeldregeling een positieve invloed op het makersklimaat. Een plek om te produceren én een relatief kleine bijdrage vanuit het Snelgeldfonds kan voor een maker al snel een vliegwielfunctie hebben. Vooral op het gebied van popmuziek weten makers het Snelgeldloket goed te vinden. Theater en dans doen dat minder snel, waarschijnlijk omdat de subsidiebehoefte voor een theater- of dansproductie snel hoger ligt dan de maximale subsidie binnen die regeling.

3. Participatie en inclusiviteit

Met name de BIS-instellingen zullen zich vanuit hun sleutelrol bewust moeten zijn als het gaat om participatie en inclusiviteit. Ze zullen moeten verantwoorden welke inwoners ze wel en niet weten te bereiken. Een intensievere samenwerking van hun backoffices daarvoor nodig.

Samenwerking

Voor de periode 2021 - 2024 is een aantal ontwikkelingen voorzien. De stad en regio zullen in de komende jaren steeds meer internationals aantrekken. Vanuit het doel van de gemeente Eindhoven om alle inwoners van haar stad de mogelijkheid te bieden om met kunst en cultuur in aanraking te komen - passief dan wel actief - is het voor met name de podia belangrijk zich te blijven ontwikkelen om alle doelgroepen in de stad gezamenlijk te bereiken. Een juiste afstemming tussen de verschillende backoffices kan, zoals hierboven al geconstateerd, daarbij gewenst zijn. Het aangaan van verbindingen onderling kan verder worden gestimuleerd, waarbij het BIS-overleg dat de afgelopen jaren is gevormd als beginpunt kan dienen. Een positief voorbeeld is het overleg en de samenwerking op het gebied van theater. Hierbij geven Pand P, Natlab en het Parktheater vanaf 2019-2020 samen een afgestemde programmering vorm, waarbij duidelijk wordt geïnvesteerd in makers. Hiermee is de keten in theater/dans in al zijn facetten versterkt. Hoe de extra middelen die vanuit de Regio Deal Brainport Eindhoven beschikbaar komen het duurzaamst kunnen worden ingezet, is een uitdaging waar ook de podiumkunstensector voor staat.

Daarnaast biedt het regioprofiel van BrabantStad ook mogelijkheden op het gebied van internationalisering en publieksontwikkeling. De samenwerking en kennisdeling die wordt gestimuleerd kan, doordat Eindhovense podiumkunstinstellingen en makers erop inspringen, in de loop van de komende beleidsperiode vruchten afwerpen. Enerzijds in het bereiken van een breder publiek, anderzijds door meer internationale samenwerkingsverbanden die makkelijker door makers worden aangegaan.

De programmalijn Talentontwikkeling in het regioprofiel geeft beginnende makers binnen de podiumkunstensector van Eindhoven mogelijkheden om gebruik te maken van de intensieve ondersteunende samenwerkingen die er zijn tussen podia/festivals en producenten in de hele provincie. Dit gebeurt al voor makers in de vorm van de talenthub PLAN, waar o.a. het Parktheater en United C aan meedoen en de talenthub Music Hub Brabant met aandacht voor nieuwe muziek, popmuziek en hiphop, waar de Effenaar en Muziekgebouw Eindhoven in participeren. Maar ook jonge producenten, zakelijk leiders en marketeers die werkzaam zijn in de sector kunnen in de toekomst extra ondersteund worden via deze programmalijn. Cultuur Eindhoven draagt bij aan de ontwikkeling van de programmalijnen en maakt verbindingen, door het Eindhovens podiumkunstenveld actief te wijzen op de diverse mogelijkheden.

Naast de kansen via de regiodeal en het regioprofiel van BrabantStad biedt ook de uitgangspuntenbrief van de minister kansen. Zo komt er via het Fonds Podiumkunsten extra aandacht voor jeugd aanbod, wat mogelijkheden biedt voor theatergezelschappen in de stad. Ook krijgt het Fonds Podiumkunsten de opdracht om voor podia en festivals de mogelijkheden te vergroten om nieuw en ander publiek te trekken. Dit sluit weer goed aan bij de ambitie om alle inwoners te bereiken.

Visuele kunsten & design

Onder visuele kunsten¹ wordt beeldende kunst in de breedste zin van het woord verstaan: schilderkunst, mediakunst (film, fotografie, digitale kunst), bioart, lichtkunst, graffiti, beeldhouwkunst et cetera. In de Cultuurbrief 2017-2020 kreeg design een positie vanwege de rol van designers in Eindhoven en wereldwijd. Maar hierin werd ook de verbinding tussen kunst en design benadrukt. In de gehele keten komen (beeldend) kunstenaars, designers en andere creatieve makers elkaar op verschillende plekken tegen.

Qua productieplekken/werkplaatsen zijn er verschillende maker spaces in de stad waar zowel kunstenaars als ontwerpers gebruik kunnen maken van apparatuur en expertise. Binnen broedplaatsen en atelierruimtes komen veel ontwerpers, kunstenaars en andere makers samen om te werken. En op uiteindelijke presentatieplekken worden werken ook multidisciplinair getoond. Vandaar dat we in de concept-Cultuurbrief 2021-2024 het regio-profiel van BrabantStad volgen en deze disciplines bundelen onder 'visuele kunsten & design'.

Momenteel zit MU in de stedelijke, provinciale en landelijke BIS als presentatie-instelling voor hybride kunst. Het Van Abbemuseum wordt als gemeentelijk museum niet gefinancierd vanuit Cultuur Eindhoven, maar is vanwege haar belang als museum voor moderne kunst ook opgenomen in de stedelijke BIS. Dutch Design Foundation maakt ook vanuit haar meerwaarde onderdeel uit van de stedelijke BIS, maar wordt rechtstreeks door de gemeente gesubsidieerd. In 2021-2024 zal Dutch Design Week waarschijnlijk ook een plaats krijgen in de landelijke BIS, om de functie van designfestival te vervullen.

Pennings Foundation en de Kazerne zijn twee voorbeelden van bestaande presentatie-instellingen die mede door kansen binnen het cultuurbudget 2017-2020 een (succesvolle) schaa sprong kunnen maken. Hiermee zijn het aantal en het spectrum van presentatie-instellingen in de stad uitgebreid want ook Onomatopee, De Fabriek, TAC en andere kleinschalige presentatieplekken hebben zich in deze periode doorontwikkeld. Eindhoven verdient wel een breed palet van presentatieplekken waarin Eindhovense kunstenaars en designers zich kunnen presenteren. Het is belangrijk dat de gemeente bij het vastgoedbeleid ruimte biedt aan het creëren en stimuleren van voldoende presentatieplekken in de stad.

Film

De functie van filmtheater binnen de BIS-instellingen wordt ingevuld door Plaza Futura. De organisatie is gehuisvest in het voormalig Philips Natlab op Strijp-S. Ze toont vooral arthouse films, heeft aandacht voor Nederlandse producties en is actief met filmeducatie. In samenwerking met andere organisaties worden themaprogramma's georganiseerd, waar 'Natlab door Plaza Futura' film en debat combineert. Deze verbindingen zullen worden versterkt; zo verhuist DOCfeed naar Natlab.

Het jaarlijks documentairefestival DOCfeed kent een breed scala aan documentaires. BROET verrijkt het filmaanbod met het Eindhoven Filmfestival (EFF), dat films van onafhankelijke makers presenteert. Beide festivals zijn internationaal, staan bekend als makersfestivals en trekken publiek van buiten de regio aan. Daarnaast richt BROET zich op cultuureducatie en talentontwikkeling en vervult hiermee de rol van broedplaats voor onafhankelijke filmmakers.

¹ Wordt in de Cultuurscan 2019 nog gesproken over Beeldende kunst & creatieve industrie, in deze Cultuurbrief houden we de benaming aan die in het regioprofiel van BrabantStad wordt gebruikt: visuele kunsten & design.

Binnen de visuele kunst is film niet alleen een culturele uiting maar ook een universele taal, die iedereen (aan)spreekt en voor verbinding zorgt in een stad als Eindhoven, met een diversiteit aan publiek en makers. Middels een broedplaats en festivals biedt Eindhoven een voedingsbodem voor films, met een netwerk op zowel lokaal, landelijk als internationaal vlak. Naast educatie komt ook talentontwikkeling voor de audiovisuele industrie aan bod.

Nieuw publiek

De doelgroep van organisaties die zich binnen visuele kunsten & design bewegen, is divers. Bezoekers, deelnemers maar ook makers zelf zijn als doelgroep te definiëren, bijvoorbeeld bij ontwikkelplekken zoals werkplaatsen en broedplaatsen. Ook in de komende beleidsperiode dient er aandacht te zijn voor nieuw publiek en nieuwe makers. Bezoekersaantallen hoeven niet per definitie kwantitatief te groeien, maar onderzoek en experiment met het oog op nieuwe bezoekers is een aandachtspunt.

Vanuit het landelijk cultuurbeleid worden bij meerdere disciplines die tot de visuele kunsten & design horen prioriteiten genoemd als experiment en onderzoek. Daarnaast zijn er algemene kernwoorden die ook in het regioprofiel van BrabantStad terugkomen, zoals talentontwikkeling en internationalisering. Uit gesprekken en bijeenkomsten met de Eindhovense sector kwamen dezelfde punten naar voren.

Ketenverbreding

Organisaties die zich in Eindhoven bewegen binnen visuele kunsten & design zijn over het algemeen sterk internationaal georiënteerd. Er zijn samenwerkingen met internationale partners of coproductanten, maar ook uitwisselingen tussen Nederlandse en internationale makers. Kunst en design is vaak niet gebonden aan taal en in gevallen van digitale kunst, film en fotografie ook niet aan fysieke plaatsen. Daarmee is er vaak in essentie al een grensoverschrijdende eigenschap in gevat. Samenwerking tussen verschillende nationaliteiten kan zowel voor ontwikkeling van de maker als voor aanbod een waardevolle toevoeging zijn.

Daarnaast wordt er in kunst en design allang domeinoverschrijdend gewerkt. Resultaten daarvan (urban art, bioart, lichtkunst en digitale kunst) zijn ondertussen opgenomen als op zichzelf staande stromingen en disciplines, en mengen zich opnieuw. Kunst en design zijn in principe domeinonafhankelijk. Ruimte om hierin te experimenteren is een wens, met van tijd tot tijd de mogelijkheid om te falen. Wanneer iets mislukt, kan dit ruimte bieden voor reflectie en de lessons learned bij het verantwoorden van gebruikte subsidies. Ook samenwerkingen met domeinen als milieu, zorg en mobiliteit zijn er en breiden zich uit. Financiering vanuit andere domeinen blijft echter vaak nog achter en wordt voornamelijk gezocht bij culturele partners.

Ketenversterking

We hebben een rijke gemeenschap van makers in de stad. Hiervoor is het noodzakelijk om vanuit cultuurbeleid en overige gemeentelijke afdelingen (zoals vastgoed en evenementen) op verschillende onderwerpen (gezamenlijk) in te zetten.

Allereerst moeten er betere faciliteiten geschapen/in stand gehouden worden voor een sterk makersklimaat. Vastgoed is voor visuele kunst & design een aandachtspunt, vooral het aanbod van betaalbare werkruimtes voor makers. De gemeente Eindhoven heeft tot op heden nooit een atelierbeleid gehad. Het atelierbeleid is momenteel in ontwikkeling en ligt eind 2019 voor aan de raad ter besluitvorming. De gemeente is hier verantwoordelijk voor, SCE is hierbij betrokken net als meerdere partijen in het culturele veld. Er is een grote behoefte aan

een duidelijk atelierbeleid waarin makers vanuit de gehele sector een plaats hebben. Er is op individueel niveau bij makers ook vraag naar professionalisering en ondersteuning. Het Snelgeldfonds kent veel aanvragers uit de visuele kunsten, meer dan uit overige disciplines. Ze weten Cultuur Eindhoven te vinden, maar de professionaliteit van de aanvraag laat soms nog wat te wensen over. Ook hier zou een sterke keten aan kunnen bijdragen. Jonge en meer ervaren makers zouden aan elkaar gekoppeld kunnen worden, of aan grotere organisaties.

Vervolgens vervullen ontwikkelplekken en productiefaciliteiten zoals werkplaatsen, broedplaatsen en laboratoria een belangrijke functie in de keten. Goed geoutilleerde werkplaatsen, zoals Beeldenstorm die tevens (inter)nationaal opereert, zijn van wezenlijk belang voor jonge en ervaren makers om te kunnen experimenteren met diverse technieken. Dergelijke systeemfuncties dragen bij aan het makersklimaat. Ze faciliteren makers in hun ontwikkeling, bieden ruimte om te experimenteren en verbinden diverse (internationale) netwerken. Tegelijkertijd zijn presentatieplaatsen van wezenlijk belang; enerzijds voor de ontwikkeling van makers door ze in contact te brengen met het publiek, anderzijds ook richting dat publiek als plek voor verwondering, inspiratie et cetera. Voldoende presentatiemogelijkheden, van kleinschalig tot internationale topevenementen/museale functie moeten kunnen worden gefaciliteerd. Hierbij is verbondenheid en samenwerking van groot belang, om bij te dragen aan een complementair karakter van presentatieplekken in de stad.

Samenwerking

Het is dus belangrijk dat de gehele keten verbonden en sterk is; zonder aanwas immers geen presentatie en andersom. Om een sterk makersklimaat in Eindhoven te hebben en te houden, zijn op verschillende niveaus sterke partners nodig die waar nodig (programmatisch) kunnen samenwerken. In Eindhoven (en Brabant) is een grote vraag naar artist in residencies (tijdelijke woon- en werkplekken), zowel vanuit makers als organisaties. Verschillende organisaties zoeken elkaar op om dit (op grotere schaal) mogelijk te maken. Wederom is samenwerking tussen werkplaatsen en presentatie-instellingen hierbij gewenst.

Via talentontwikkeling kan meer expertise geboden worden aan filmstudenten, jonge en gevorderde filmmakers om zich verder te ontwikkelen en kennis op te doen. Ervaren makers kunnen worden gekoppeld aan beginnende, om zo de kwaliteit van de film- en documentaire-industrie in de stad en daarbuiten aan te jagen en te versterken.

Het huidige aanbod op het gebied van film voorziet in de behoefte van makers om hun werk te tonen én in de behoefte van bezoekers die in gesprek willen gaan met makers. Met name in de samenwerking liggen nog kansen. Filminstellingen als Natlab door Plaza Futura, DOCfeed, BROET en KONKAV (advieswerk) kunnen in samenspraak komen tot een samenhangende visie en aanbod, efficiëntie en een gezamenlijke verantwoordelijkheid in het scheppen van voorwaarden voor een goed filmaanbod.

Kunst in de openbare ruimte

Verspreid door de stad zijn 531 kunstwerken uit verschillende periodes en stijlen in de openbare ruimte geplaatst. De meeste kunstwerken zijn eigendom van de gemeente, die ook verantwoordelijk is voor zowel het plaatsen als onderhouden van de werken. Er is momenteel geen beleid op kunst in de openbare ruimte vanuit de gemeente. Bij ontwikkeling van een toekomstbestendig beleid en/of bij specifieke vragen over nieuwe kunstwerken is Cultuur Eindhoven graag bereid een adviserende rol te vervullen. De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit kan het initiatief nemen om de expertise van Cultuur Eindhoven en/of de Cultuurraad te betrekken bij het eigen beraad waar nodig.

Designmuseum

Door het college van B&W van de gemeente Eindhoven is de ambitie uitgesproken een Designmuseum/future lab in Eindhoven te huisvesten. De minister heeft in haar uitgangspuntennota meegenomen dat er in de landelijke BIS een functie van future lab design en technologie kan worden gefinancierd. Het plan voor een Designmuseum voor de toekomst, dat in opdracht van het college van B&W is uitgewerkt, maakt kans om deze functie in de landelijke BIS in te vullen. Het college moet nog beslissen over cofinanciering door Eindhoven. Aangezien het om een nieuwe culturele speler van formaat en allure gaat, moeten hiervoor nieuwe middelen komen.

Aandachtspunten voor de komende jaren:

- keten versterken van opleiding/broedplaats tot top-presentatieplek;
- gezamenlijk de waarde van kunst (niet in geld) duidelijker maken;
- kunstenaars kunnen, net als designers, veelvuldiger betrokken worden bij het nadenken over de stad, haar processen en het oplossen van taaie vraagstukken;
- doorontwikkeling van Dutch Design Week als een designfestival van internationaal belang dat de positie in de landelijke BIS goed kan invullen;
- een Designmuseum/future lab als een nieuwe voorziening van (inter)nationaal belang. Belangrijke kanttekening hierbij is dat nieuwe ambities van dergelijke grootte alleen behaald kunnen worden met nieuw geld, dus niet uit het bestaande cultuurbudget van de gemeente.

Aanbevelingen/aandachtspunten voor de gemeente:

- bij het vaststellen van atelierbeleid en cultureel vastgoedbeleid rekening houden met de keten en daarbij ook kansen creëren voor voldoende presentatiemogelijkheden;
- opstellen van een eenduidig beleid inzake plaatsing van nieuwe werken in de openbare ruimte;
- rekening houden met de Fair Practice Code bij opdrachtgeverschap aan makers of organisaties in visuele kunst & design.

Bibliotheek en letteren

Bibliotheek is een functie in de stad die conform de Bibliotheekwet tot de wettelijke taak van de gemeente wordt gerekend. Behalve een culturele functie vervult de Bibliotheek Eindhoven met schoolbibliotheken ook een belangrijke rol in het onderwijs en heeft aandacht voor het terugdringen van laaggeletterdheid. De bibliotheek heeft een cruciale rol bij het stimuleren van taalontwikkeling, leesbevordering en digitale vaardigheden voor jong en oud. Met een breed programma aan publieksactiviteiten in samenwerking met culturele en maatschappelijke partners, zowel uit de regio als daarbuiten, levert de bibliotheek ook een waardevolle bijdrage aan algemene ontwikkeling van Eindhovenaren. Publieksactiviteiten hebben een breed bereik en zijn ook aantrekkelijk voor bezoekers uit de regio. De Bibliotheek Eindhoven is actief betrokken in het regionale en landelijke netwerk van bibliotheken en innoveert in samenwerking met andere partijen.

De Bibliotheek Eindhoven heeft een sterke culturele en maatschappelijke functie in de stad. In de periode 2017-2020 ontvangt de Bibliotheek Eindhoven subsidie van Cultuur Eindhoven als BIS-instelling én een bijdrage van de gemeente voor schoolbibliotheken. In de praktijk betekent dit dat de bibliotheek voor ongeveer 80% van de financieringsbehoefte een vierjarige subsidie heeft ontvangen en voor 20% jaarlijks subsidie van de gemeente ontvangt. Het is wenselijk om voor de periode 2021-2024 het subsidieproces voor de Bibliotheek Eindhoven eenduidig en eenvoudiger in te richten. Het voorstel hiervoor zal in samenspraak met de organisatie worden geformuleerd in de definitieve versie van de Cultuurbrief.

Los van de bibliotheek zijn er op het terrein van letteren en educatie in Eindhoven in de periode 2017-2020 relatief veel nieuwe organisaties en initiatieven gekomen, die hun kansen hebben gepakt. Dit is terug te zien in de gehele keten.

Schoolschrijver en Stap op de Rode Loper focussen zich projectmatig op educatieve activiteiten in het basis- en voortgezet onderwijs, in samenwerking met Eindhovense organisaties (o.a. Bibliotheek Eindhoven en CKE) en scholen. Nowhere richt zich met het programma Poetry Circle op jongeren. De organisatie werkt daarvoor samen met Dynamo. Watershed focust zich op talentontwikkeling bij schrijvers en werkt zo mee aan een sterker literair klimaat in Eindhoven.

Door middel van literaire presentaties (spoken word, podcasts) worden letteren zichtbaarder en toegankelijker voor een breder publiek. In de literaire keten spelen ook veel niet-gesubsidieerde organisaties een belangrijke rol, zoals uitgeverij en boekhandels. De overheidsfinanciering is noodzakelijk en wenselijk voor de bibliotheekfunctie, voor leesbevordering waarin ook het onderwijs een cruciale rol speelt - de Onderwijsraad en de Raad voor Cultuur hebben in juni ook een gezamenlijk advies over leesbeleid uitgebracht -, voor talentontwikkeling van schrijvers en voor presentatiemogelijkheden zoals festivals. In Eindhoven is de hele keten aanwezig, wordt de samenwerking van de Bibliotheek Eindhoven en literaire organisaties met diverse culturele en maatschappelijke organisaties goed benut en zijn er binnen het subsidiestelsel kansen voor individuele makers en organisaties om financiering voor hun activiteiten te verkrijgen.

Urban

Zoals aan het begin van dit hoofdstuk gemeld, wil minister Van Engelshoven in de nieuwe culturele basisinfrastructuur ruimte bieden aan meer genres en nieuwe spelers. Door aandacht voor andere kunstvormen en nieuwe generaties makers, worden ook groepen bereikt die zich misschien minder aangesproken voelen door wat er nu in schouwburgen, concertzalen en musea te beleven is. Urban arts wordt hierbij met name genoemd.

Urban culture bestaat al sinds de jaren tachtig en is inmiddels niet meer weg te denken uit het Nederlands cultuurlandschap. Vernieuwende genres als deze strekken zich vaak uit over meerdere disciplines. Zo komen in de urban arts beeldende kunst (vanuit graffiti), dans (vanuit hiphop en streetdance), literatuur (vanuit spoken word), muziek en theater samen met sport (skaten/skateboarden, BMX, free running). Er is sprake van een grote variëteit aan muzikale, visuele, fysieke en creatieve uitingsvormen van (jonge) mensen, die wonen en leven in de stad of in een stedelijke omgeving.

Vernieuwing

Urban is daarmee een verzamelnaam van allerlei aanbod, dat onderhevig is aan de dynamiek van (de bevolking van) een grote stad. Hoe diverser de doelgroep in zo'n stad, hoe meer vernieuwing er ontstaat. Doordat deze initiatieven verweven worden in bestaande programma's voor bijvoorbeeld podiumkunsten en visuele kunsten/film, ontstaan nieuwe verbindingen.

Het gemeentelijk beleid van Eindhoven heeft sinds 2009 nadrukkelijk aandacht gekregen voor urban culture. Samen met alle op Strijp-S gevestigde urban-partijen ontstond in 2012 de eerste editie van EMOVES, een festival gericht op urban culture en sports. In 2016 hebben zij zich formeel verenigd in de vorm van een coöperatieve vereniging die de functie van Urban cluster in de Eindhovense BIS vervult. Hierdoor is urban culture uitgegroeid tot een vaste waarde in de stad. Tegelijkertijd is de keten goed verbonden doordat diverse partijen ook actief zijn op het gebied van cultuureducatie en talentontwikkeling.

Doordat er zoveel dynamiek en cross-overs binnen urban zijn, schept dit de nodige ruimte. Zo is het als kunstvorm landelijk in het curriculum ingebed van vak-/MBO-opleidingen. Daarmee wordt het geaccepteerd en meegenomen in het innoveren van aanbod of creëren van nieuw aanbod. Urban arts worden door de bevolking zelf gerealiseerd. De afnemers ervan geven deze vorm van cultuur tegelijk vorm en inhoud. De ambitie is daarom om veel meer de behoefte van de doelgroepen in Eindhoven in beeld te brengen. Hierdoor kan het professionele kader op zijn beurt de juiste afstemming en innovatie bieden.

Afbakening urban culture en urban sport

In de periode 2017-2020 worden alle urban organisaties gesubsidieerd door Cultuur Eindhoven. De samenhang en samenwerking tussen initiatieven op het gebied van urban culture en urban sports heeft bijgedragen aan professionalisering en ontwikkeling van deze organisaties en van urban uitingen zelf. De context verandert: skateboarden en BMX Freestyle zijn olympische sporten geworden en Area 51 - vaak gebruikt als trainingsfaciliteit voor topsporters - zal zich de komende jaren verder ontwikkelen als organisator en accommodatie voor (internationale) topsportevenementen. De impuls uit de RegioDeal om het bestaande gebouw in te richten als een state of the art-faciliteit voor urban sport geeft een

enorme kans voor verdere ontwikkeling. Daarmee ligt er een duidelijke verantwoordelijkheid en kans bij partners uit de sportwereld. En is er noodzaak voor afbakening van urban disciplines die binnen de kaders van deze Cultuurbrief in de periode 2021-2024 op financiering kunnen rekenen. Het is niet te verwachten dat Area 51 met haar activiteiten in aanmerking komt voor subsidie uit het cultuurbudget omdat ze vanwege eigen ontwikkeling niet voldoet aan het criterium van artistieke kwaliteit. De verbinding tussen diverse urban organisaties – van breedte tot de top en van arts tot sport – blijft van cruciaal belang voor een sterke scene en blijvende profilering van Eindhoven als een urban hotspot van internationaal belang. Zo zijn in Area 51 ook The Ruggeds gevestigd met eigen dansstudio's, waar zowel lessen als repetities mogelijk zijn en is het wenselijk dat EMOVES een breed palet van urban uitingen bevordert en toont. In de subsidieregeling 2021-2024 blijft dus ruimte voor urban makers en organisaties en is de functie van urban cluster expliciet opgenomen. Het criterium van artistieke kwaliteit is echter leidend bij de beoordeling en voor activiteiten op het gebied van sport kan niet worden aangevraagd.

Erfgoed

Eindhoven staat vooral bekend om zijn moderne (industriële) geschiedenis, maar gaat als stad al veel verder terug. In de Cultuurbrief 2017-2020 werden op het gebied van erfgoed verschillende kansen en ambities genoemd. Zo werd er een rol weggelegd voor digitalisering, enerzijds om collecties te behouden en te documenteren, anderzijds om nieuwe makers voor de kansen van erfgoed te interesseren en zo een nieuw publiek te bereiken. Ook samenwerking en verbinding kan de geschiedenis van Eindhoven zichtbaarder en toegankelijker maken. Door samenwerking tussen erfgoedpartijen, maar ook door 'co-creatie en domeinoverschrijding' met bijvoorbeeld partners uit de creatieve industrie.

Verskillende kansen die hierboven zijn omschreven, zijn door organisaties in de stad gegrepen. Zo zijn er binnen verschillende thema's gezamenlijk tentoonstellingen, publicaties, voorstellingen of andere activiteiten gerealiseerd. Er zijn samenwerkingen binnen de erfgoedsector geweest maar ook interdisciplinair, bijvoorbeeld met toneelmakers en ontwerpers. De focus op digitalisering blijft doorzetten waarvoor ook landelijk, provinciaal en regionaal de komende beleidsperiode aandacht is.

Er is veel industrieel erfgoed in de stad aanwezig (Philipsfabrieken, DAF-fabriek, Van Abbe-vastgoed, Schellensfabriek et cetera) maar ook monumentale (religieuze) panden en historische groen- en stadsstructuren.

Immaterieel

Eindhoven kent ook immaterieel erfgoed, met de tien gilden. Negen daarvan hebben een vaste subsidierelatie met Cultuur Eindhoven. Deze gilden voeren traditionele cultuur-historische activiteiten uit zoals vendelzwaaien en vogelschieten, maar zijn ook actief op maatschappelijk vlak in het stadsdeel waar de organisatie vandaan komt. Op de jaarlijkse Kringgildedag en met het bevrijdingsdefilé op 18 september zijn de gilden zichtbaar voor het grote publiek.

Met het Erfgoedhuis, een samenwerking van de gemeentelijke archeologische afdeling en andere erfgoedorganisaties zoals de Archeologische Vereniging Peel en Kempenland en Eindhoven in Beeld, wordt gewerkt aan zichtbaarheid en educatie op het gebied van erfgoed. Eindhoven Museum vervult een sterk educatieve rol, zowel voor scholen als vrijetijdsbezoekers. Het beheert de stadshistorische collectie en een op de middeleeuwen en prehistorie gericht openluchtmuseum, het preHistorisch Dorp.

Educatie

Er is in de uitvoering van erfgoedbeleid een scheiding tussen de verantwoordelijkheden van de gemeente en Cultuur Eindhoven. Archeologie, archivering, monumentenzorg, landschapserfgoed, stadstructuren en dergelijke zijn ondergebracht bij de afdeling Erfgoed van de gemeente. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor het zichtbaar maken van dit erfgoed, bijvoorbeeld door middel van activiteiten binnen het Erfgoedhuis, publicaties of de erfgoedbordjes die door de stad geplaatst zijn. Cultuur Eindhoven financiert Eindhoven Museum en het Ton Smitshuis en is (mede)verantwoordelijk voor immaterieel erfgoed, b.v. door instandhouding van de subsidie voor de Eindhovense gilden. Er wordt waar mogelijk samengewerkt met de betreffende afdeling van de gemeente om te bekijken hoe zaken met elkaar verbonden kunnen worden. Een voorbeeld waarbij er nog kansen liggen is de erfgoededucatie.

De groei die Eindhoven doormaakt, met een grotere nationale en internationale bekendheid als gevolg, zorgt er ook voor dat de vraag naar de geschiedenis van de stad groter wordt, zowel bij Eindhovenaren zelf als 'nieuwe' inwoners. Educatie en het betrekken van jeugd is een aandachtspunt.

Uitbreiding stedelijk cultuurhistorisch museum

Er is momenteel geen vaste plek waar de rest van de collectie van Eindhoven Museum getoond kan worden. Om erfgoed dichterbij de huid van de Eindhovenenaar en bezoekers van de stad te brengen, heeft Eindhoven Museum het concept Museum door de Stad ontwikkeld dat al twee jaar op tournee is bij diverse evenementen. De wens voor een stedelijk cultuurhistorisch museum werd al in de Cultuurbrief 2017-2020 geformuleerd en deze ambitie kan komende jaren vorm krijgen dankzij de investering uit de Regio Deal Brainport Eindhoven. Het haalbaarheidsonderzoek naar uitbreiding van het stadshistorisch museum in Eindhoven met een permanent gebouw, naast het openluchtmuseum preHistorisch Dorp, wordt in het najaar van 2019 gepresenteerd. In de periode 2021-2024 kan naar verwachting gebouwd worden aan een volwaardig eigentijds stadshistorisch museumpark. Een verdere verbinding met de functies die nu in het Erfgoedhuis zijn gehuisvest, ligt voor de hand.

Aandachtspunten voor de toekomst:

- zichtbaar maken van immaterieel erfgoed;
- samenwerking tussen erfgoedorganisaties, maar ook interdisciplinair;
- uitbreiding stedelijk cultuurhistorisch museum;
- intensivering erfgoededucatie en het betrekken van jongeren bij (immaterieel) erfgoed.

Subsidie- regelingen en werkwijze

Om de doelstellingen van de Cultuurbrief te realiseren gebruikt stichting Cultuur Eindhoven verschillende instrumenten. Een belangrijk instrument is het verstrekken van subsidies. Daarvoor hanteert ze de Subsidieverordening Cultuur Eindhoven 2021-2024 die in november 2019 door de gemeenteraad vastgesteld dient te worden.

Deze subsidieverordening wil een breed en pluriform aanbod mogelijk maken zodat het aanbod aan kan sluiten bij de diversiteit aan inwoners van Eindhoven en bezoekers van de stad. De subsidieverordening wil ook makers – jong en oud, nieuw talent en midcareer – in staat stellen om hun beroepspraktijk verder te ontwikkelen. De subsidieverordening biedt met diverse deelregelingen ruimte aan veel verschillende aanvragers, van natuurlijke personen tot rechtspersonen, in verschillende disciplines van kunst en cultuur.

Om recht te doen aan deze verscheidenheid van doelstellingen en doelgroepen is de verordening opgedeeld in verschillende onderdelen. Deze onderdelen maken meerjarige subsidies (voor vier of twee jaar) mogelijk én bieden ruimte voor incidentele subsidies voor projecten en activiteitsubsidie voor Eindhovense gilden. In samenhang bieden ze het hele (professionele) culturele veld de mogelijkheid om voor financiële ondersteuning in aanmerking te komen. Tevens is er ruimte voor cultuureducatie binnen het stelsel. Amateurkunst wordt met een separate financieringsregeling gestimuleerd, die door CKE wordt uitgevoerd uit de aan CKE verleende subsidie van Cultuur Eindhoven. CKE vult de functie van het 'huis voor amateurkunst' in door, naast de faciliterende en verbindende rol voor amateurkunstenaars/verenigingen, ook de financiering te verstrekken.

Met meerjarensubsidies wordt binnen de regeling continuïteit geboden aan instellingen die een belangrijke rol vervullen in het Eindhovens ecosysteem. De mogelijkheid voor projectsubsidies creëert ruimte voor experiment en nieuwe ontwikkelingen.

Uit de evaluatie door KWINK-groep blijkt dat de bestaande subsidieregeling van 2017-2020 door de diversiteit aan deelregelingen goed werkt. In het voorstel voor 2021-2024 is waar mogelijk rekening gehouden met de geuite kritiek. De ambitie van de gemeente Eindhoven bij de oprichting van Cultuur Eindhoven was om een betere aansluiting te vinden bij de landelijke systematiek. Deze ambitie wordt ook onderschreven in het coalitieakkoord 2018-2022 Evenwicht & Energie. Vanwege ontwikkelingen in het landelijk beleid en binnen BrabantStad als stedelijke cultuurregio is in het voorstel voor het subsidiestelsel 2021-2024 gekozen voor een andere indeling van deelregelingen. De kerngedachte blijft dezelfde: een subsidiesystematiek die optimaal aansluit bij landelijk en provinciaal beleid en kansen biedt over de volle breedte van culturele makers en organisaties om zich verder te ontwikkelen.

Deelregelingen

1. Meerjarensubsidies

Met deze meerjarensubsidies wordt een geheel van disciplines (het gehele culturele veld) en functies (de keten) ondersteund. Daarmee kan een stevige basis voor een goed cultureel ecosysteem blijven bestaan. Meerjarensubsidies stellen organisaties in staat om op structurele basis culturele activiteiten te ontwikkelen, produceren en presenteren. Ze bieden organisaties continuïteit binnen de gehele beleidsperiode 2021-2024.

1a. Meerjarige subsidie in samenhang met het Rijk en BrabantStad

Wat/doel

Veel culturele organisaties zijn afhankelijk van meerdere overheden voor de financiering van hun activiteiten. De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft samenwerking met stedelijke cultuurregio's verankerd in het landelijk beleid en het subsidieproces. BrabantStad is reeds een convenantpartner van het ministerie m.b.t. meerjarig gefinancierde instellingen en heeft als stedelijke cultuurregio met het RegioProfiel *BrabantStad maakt het* de basis gelegd voor een samenhangend cultuurbeleid van steden en provincie.

De Provincie Noord-Brabant en de gemeenten Eindhoven, Den Bosch, Tilburg en Breda hebben gezamenlijk een regeling ontwikkeld. Daarin zijn de inhoudelijke subsidievereisten en aanvraagprocedure voor wat betreft aanvraagdocumenten en indieningstermijnen op elkaar afgestemd. Daarmee willen zij bereiken dat het Brabants cultureel ecosysteem nog beter verbonden en samenhangend kan functioneren, met organisaties die lokaal geworteld zijn en een bovenlokale betekenis hebben. Voor de aanragers betekent het een eenduidige manier van aanvragen voor subsidies bij de gemeente waarin zij gehuisvest zijn én de Provincie Noord-Brabant. Gelijkschakeling van termijnen, verantwoording en bestuurlijke afstemming zorgt voor een meer gestroomlijnde aanvraag en behandeling van subsidies van organisaties die aanvragen bij het Rijk of een van de rijksfondsen én bij de gemeente en/of provincie waar zij gevestigd zijn.

Voor wie

Professionele instellingen op het gebied van kunst en cultuur, en de activiteiten waar zij subsidie voor aanvragen, moeten bovenlokale, regionale en/of (inter)nationale betekenis hebben. De financiering is mogelijk van organisaties die zich richten op ontwikkeling, productie en presentatie van professionele kunsten. Het betreft producerende gezelschappen in alle disciplines, festivals, concoursen en ontwikkelinstellingen, zoals broedplaatsen en werkplaatsen. Deze komen in elke stad voor, maar bedienen een groter gebied en groter publiek dan hun vestigingsplaats alleen. De deelregeling biedt ruimte aan organisaties die een functie in de landelijke BIS invullen, zoals een symfonieorkest en presentatie-instelling, en aan organisaties die kansrijk zijn voor meerjarige financiering uit een van de rijksfondsen.

Gelet op de uitgangspunten in de Cultuurbrief willen we de volgende functies in de stad meerjarig ondersteunen, waarbij cofinanciering door andere overheden (provincie en/of het Rijk) verwacht wordt:

- festival voor kunst en technologie
- presentatie-instelling hybride kunst
- symfonieorkest
- urban cluster

Voor deze functies zijn deelplafonds bepaald. M.u.v. het symfonieorkest betreft het huidige BIS-functies die gecontinueerd worden.

Daarnaast is er ruimte voor aanvragen van producerende gezelschappen, festivals, concoursen en organisaties die activiteiten ontplooiën op het gebied van talent- en genreontwikkeling. Het betreft aanvragen die binnen één deelplafond zullen worden beoordeeld en alleen gehonoreerd kunnen worden voor zover het subsidieplafond toereikend is.

Deze organisaties zullen eveneens bij de provincie en bij een van de rijksfondsen meerjarige subsidie (kunnen) aanvragen. Afstemming met de provincie zal in de procedure worden meegenomen, afstemming met de rijksfondsen hangt af van de mogelijkheden die de rijksfondsen hiervoor zullen bieden in hun subsidieproces.

In de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is er ook een mogelijkheid voor meerjarige financiering van de functies 'festival design' en 'future lab design en technologie'. Voor beide functies zullen aanvragers uit Eindhoven bij het Rijk meedingen, te weten Dutch Design Foundation voor Dutch Design Week en het in opdracht van het college van B&W ontwikkelde plan voor een Designmuseum voor de toekomst. De financiering van deze functies verloopt niet via de Subsidieverordening Cultuur Eindhoven, maar rechtstreeks via de gemeente. Het college beslist jaarlijks over financiering van Dutch Design Foundation uit de middelen van Economie & Cultuur. Voor Designmuseum voor de toekomst moet de gemeenteraad nog beslissen over het beschikbaar stellen van middelen. Het is belangrijk dat de activiteiten van beide organisaties komende jaren optimaal op elkaar aansluiten. Vanwege de samenhang met de financiering van het Rijk en Provincie Noord-Brabant is het wenselijk dat het college een besluit neemt over meerjarige financiering van deze organisaties.

1b. Meerjarige subsidie - Eindhovense basis

Wat/doel

Doelstelling: stedelijke basisvoorzieningen voor kunst en cultuur op hoog professioneel niveau in stand houden. Elke stad is gebaat bij een goede, degelijke infrastructuur. Die bestaat uit professionele organisaties die onmisbaar zijn voor het presenteren van een breed aanbod (podia en stedelijke musea), bieden van een breed palet aan educatieve programma's voor jeugd en jongeren en stimuleren van cultuurparticipatie (bemiddelingsfunctie voor onderwijs, bibliotheek en huis voor amateurkunst en cultuureducatie). Deze organisaties zijn voor hun financiering primair afhankelijk van de gemeentelijke subsidie en kunnen slechts voor deelactiviteiten aanvragen bij andere overheden (b.v. programmeringssubsidie voor podia). Deze functies komen in aanmerking voor een subsidie van vier jaar.

Het gaat om stedelijke voorzieningen die primair voor (inwoners van) de stad van belang zijn, maar ook een belangrijke functie voor de regio hebben. Eindhoven is centrumstad van de regio Brainport en stedelijke basisvoorzieningen bereiken met hun activiteiten de inwoners van de hele regio.

Deze organisaties zorgen gezamenlijk voor een continu aanbod, het hele jaar door. Met een breed en toegankelijk aanbod hebben ze een cruciale publieksfunctie in de stad. Inzet op cultuureducatie en cultuurparticipatie behoort tot hun kernactiviteiten. Deze organisaties dienen uitstekend ingebed te zijn in de stad en tevens ruimte geven aan Eindhovense makers.

Voor wie

Dit betekent dat, gelet op de uitgangspunten van het cultuurbeleid, in Eindhoven de volgende functies vertegenwoordigd moeten zijn (in alfabetische volgorde):

- bemiddelingsfunctie onderwijs- en cultuuraanbieders (tevens penvoerder van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit)
- bibliotheek
- concertzaal
- filmhuis
- huis voor amateurkunst en cultuureducatie
- poppodium
- schouwburg
- stedelijk cultuurhistorisch museum
- vlakke vloertheater.

Daarnaast behoort het stedelijk museum voor moderne kunst tot de basisvoorzieningen. Dit betreft een gemeentelijke dienst die niet via Subsidieverordening Cultuur Eindhoven wordt gefinancierd. Het college kan indien gewenst een meerjarig beleidsplan ter advisering voorleggen aan de Cultuurraad, tegelijkertijd met meerjarige aanvragen van andere basisvoorzieningen.

Het lichtkunstfestival GLOW is in de Cultuurbrief 2017-2020 genoemd als een BIS-instelling, maar wordt rechtstreeks door de gemeente gefinancierd uit het evenementenbudget. Ook voor de periode 2021-2024 financiert de gemeente Eindhoven GLOW buiten de Subsidieverordening Cultuur Eindhoven 2021-2024 om.

1c. Tweejarige programmasubsidie

Wat/doel – voor wie

Deze programmaregeling biedt met tweejarige subsidies stabiliteit aan organisaties die een rol vervullen op het gebied van cultuureducatie en/of vrijetijdsaanbod en professionele kunst, met nadruk op talentontwikkeling, onderzoek, productie of presentatie binnen het Eindhovens ecosysteem. Met een tweejarige regeling worden ook dynamiek en doorstroming mogelijk gemaakt. Deze organisaties bieden activiteiten voor een divers publiek en zijn bij voorkeur sterk gericht op het belang van makers uit en inwoners van Eindhoven. Tevens zijn ze verbonden met het stedelijke culturele ecosysteem en netwerken van andere domeinen.

2. Incidentele subsidies

Voor culturele activiteiten die afgebakend zijn in tijd en omvang kan een incidentele subsidie worden verleend. Incidentele subsidies zijn van belang voor experiment en vernieuwing, maar ook voor terugkerende projecten en evenementen. Door drie subsidierondes voor projecten per jaar is het mogelijk om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Met incidentele subsidies wordt levendigheid in het cultureel aanbod in de stad gestimuleerd.

2a. Projectsubsidies

Wat/doel

De projectenregeling biedt ruimte voor activiteiten die duidelijk afgebakend zijn. Het betreft eenmalige subsidies voor activiteiten gericht op ontwikkeling, productie of presentatie van professionele kunsten. In het geval van projecten die primair gericht zijn op cultuureducatie wordt getoetst of deze aanvullend zijn op andere reeds gesubsidieerde initiatieven. Projectsubsidies kunnen worden verleend aan nieuwe initiatieven, maar ook aan terugkerende activiteiten/evenementen. Voorwaarde is dat de activiteiten ingebed zijn in het Eindhovens ecosysteem. Organisaties die niet in Eindhoven gevestigd zijn mogen alleen aanvragen indien ze een Eindhovense culturele organisatie als partner hebben. Meerjarig gesubsidieerde organisaties uit Eindhoven mogen alleen aanvragen voor projecten die niet tot de basisafspraken behoren over prestaties van een meerjarige subsidie, indien er wordt samengewerkt met een niet-meerjarig gesubsidieerde culturele organisatie uit Eindhoven en er bewezen behoefte is aan extra financiering voor uitvoering van het project.

Voor wie

Alle organisaties die culturele activiteiten willen ontwikkelen kunnen een beroep doen op dit deel van de regeling mits de projecten over voldoende artistieke kwaliteit beschikken en er bewezen behoefte is aan subsidie voor uitvoering van activiteiten. Deze deelregeling stimuleert samenwerking met organisaties uit andere domeinen omdat bijvoorbeeld ook zorginstellingen en onderwijsinstellingen kunnen aanvragen. Een bijdrage uit eigen middelen voor uitvoering van culturele projecten is echter een vereiste.

Als een organisatie al meerjarige subsidie ontvangt kan hij/zij alleen aanvragen voor projecten die niet in de basisafspraken zijn opgenomen als ze samenwerken met een niet-meerjarig gesubsidieerde Eindhovens culturele partner en er een aantoonbare behoefte aan aanvullende subsidie is.

2b. Snelgeld

Wat/doel

Het Snelgeld is vooral bedoeld om Eindhovense makers te stimuleren in de ontwikkeling van hun artistieke kwaliteit, in experiment en onderzoek, opbouw van publiek en opdrachtgevers. De bijdrage vormt bij voorkeur een impuls voor hun professionele loopbaan.

Voor wie

Deze regeling is toegankelijk voor natuurlijke personen, die gevestigd zijn in de gemeente Eindhoven. Subsidie kan worden verleend voor onderzoek, presentatie en productie.

Deze deelregeling richt zich vooral op individuele makers omdat deze bij de andere deelregelingen geen mogelijkheid voor aanvragen hebben. Daarnaast kunnen organisaties of collectieven een aanvraag indienen. Om die reden zijn de financiële mogelijkheden per aanvraag verruimd.

3. Gilden

Wat/doel

Eindhoven kent een aantal actieve gilden. Om deze in stand te houden, en zichtbaar voor de samenleving, worden ze ondersteund. Gilden moeten van oudsher in Eindhoven gehuisvest zijn en hun openbare activiteiten moeten ook voor het merendeel in Eindhoven plaatsvinden. Zij kunnen jaarlijks aanspraak maken op een vast bedrag voor publieksactiviteiten, voor zover het budget toereikend is.

Voor wie

De regeling is toegankelijk voor bestaande Eindhovense gilden (verenigingen).

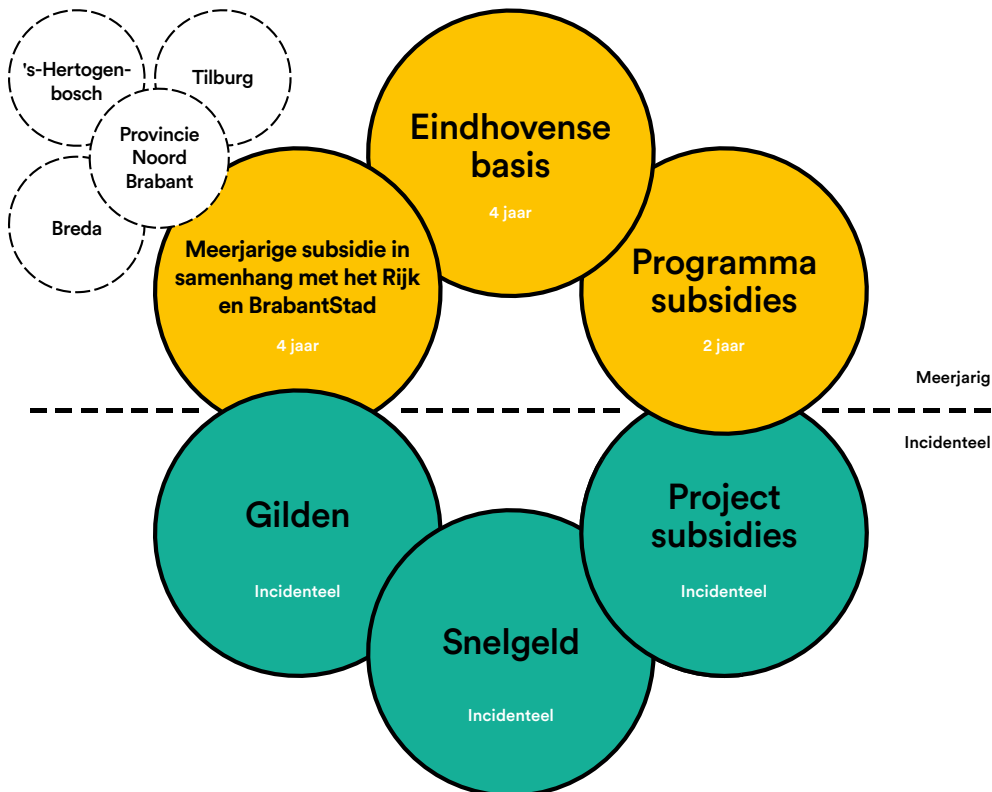
Werkwijze algemeen

Subsidie kan alleen worden aangevraagd door opgerichte privaatrechtelijke rechtspersonen (stichting, vereniging, besloten vennootschap, naamloze vennootschap, coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij). Een uitzondering hierop vormt het Snelgeld, dat kan ook door natuurlijke personen worden aangevraagd.

Meerjarige subsidies (voor twee of vier jaar) worden één keer aangevraagd voor de volledige periode waar de subsidie betrekking op heeft, in het jaar voorafgaand aan deze periode. Voor projecten zijn drie aanvraagrondes per jaar. Projectsubsidie kan maximaal € 30.000 bedragen. Alleen projecten die pas na de beslistermijn over subsidie worden uitgevoerd kunnen worden gehonoreerd.

Bij het Snelgeld kan een maximale bijdrage van € 3.000 worden aangevraagd. In 2021-2024 is het Snelgeld ook open voor collectieven – een penvoerder kan voor een collectief de maximale bijdrage van € 3.000 per persoon aanvragen, tot een maximum van € 9.000 voor het totale project. De aanvragen kunnen doorlopend worden ingediend, behandeling geschiedt op volgorde van binnenkomst totdat het plafond bereikt is.

Subsidie voor meerdere jaren en voor projecten kan worden verleend voor maximaal 80% van de subsidiabele kosten. De uitzondering op deze regel is wenselijk voor de functie van bibliotheek en bemiddelingsfunctie tussen onderwijs en culturele instellingen vanwege hun type activiteiten. Met maximaal 80% subsidie op het totaal van subsidiabele kosten is de drempel voor lokale en startende initiatieven laag en kan tegelijkertijd worden gestuurd op ondernemerschap en gerichte inzet van subsidies. Als subsidiabele kosten gelden kosten die rechtstreeks ten goede komen aan een culturele activiteit en geen commercieel karakter hebben, zoals horeca, verkoop van producten en dergelijke. De procedure wordt klantvriendelijk ingericht met administratieve lasten bij aanvraag, monitoring en verantwoording, passend bij de omvang van de aangevraagde subsidie.

Beoordeling / advisering en besluitvorming

Voor alle activiteiten geldt dat deze moeten voldoen aan de onderstaande criteria:

- *artistiek-inhoudelijke kwaliteit*. Dit heeft betrekking op visie, oorspronkelijkheid, vakmanschap en zeggingskracht van de organisatie/activiteiten;
- *zakelijke kwaliteit*. Dit betreft de bedrijfsvoering, realiteitszin en haalbaarheid van de inhoudelijke plannen en begroting, omgevingsbewustzijn en ondernemerschap;
- *publiekswerking*. De bediening van en binding met het bestaande publiek alsmede de visie op en investeringen in een duurzame opbouw van publiek worden beoordeeld, passend bij de doelstelling(en) van de organisatie;
- *lokaal, regionaal en/of landelijk belang*. De mate waarin de organisatie met haar activiteiten bijdraagt aan een evenwichtige culturele infrastructuur wat betreft spreiding, inhoud en verbinding.

Van meerjarig gesubsidieerde instellingen wordt verwacht dat zij de Governance Code Cultuur toepassen en de Fair Practice Code en Code Culturele Diversiteit onderschrijven en daarop reflecteren in hun aanvraag en verantwoording. In de subsidieverordening en toelichting erop zal hier nader op worden ingegaan.

Voor de projecten en het Snelgeld zijn deze criteria de basis, maar worden ze in de subsidieverordening laagdrempeliger omschreven en gehanteerd. Voor de deelregeling voor de gilden volstaat dat zij minimaal vijftien actieve leden hebben en per jaar vier openbare gilde-activiteiten uitvoeren.

Meerjarige aanvragen en projectaanvragen worden aan de Cultuurraad voorgelegd voor advies. Het advies vormt de basis voor het besluit van de directeur-bestuurder. Aanvragen voor gilden en het Snelgeld worden door medewerkers van Cultuur Eindhoven beoordeeld. Ook hier neemt de directeur op basis van deze beoordeling een besluit.

Monitoring

Bij verlening worden in de verleningsbeschikking afspraken vastgelegd over monitoring. Per beschikking volgt een eigen monitoringstraject. Bij meerjarige subsidie aan organisaties die ook meerjarige subsidie van de provincie en/of het rijk ontvangen, wordt gestreefd naar een passende aansluiting.

Verantwoording

Voor de verantwoording van subsidies gelden in de periode 2017-2020 de volgende eisen.

- subsidies tot € 5.000 worden meteen vastgesteld;
- tot € 25.000 is alleen inhoudelijke verantwoording vereist;
- vanaf € 25.000 zijn een inhoudelijke verantwoording en financieel verslag verplicht;
- vanaf € 50.000 zijn inhoudelijke verantwoording en een financieel verslag met een beoordelingsverklaring van een accountant verplicht;
- vanaf € 200.000 zijn inhoudelijke verantwoording en een financieel verslag met een controleverklaring inclusief verklaring van rechtmatigheid van een accountant vereist.

Met name voor organisaties die net meer dan € 50.000 subsidie ontvangen is de beoordelingsverklaring een onevenredig hoge eis. Passend bij de omvang van de verleende subsidies is het voorstel om in 2021-2024 een beoordelingsverklaring verplicht te stellen voor subsidies vanaf € 100.000. In de subsidiebeschikking worden de eisen voor verantwoording vastgelegd op basis van het totaal aan ontvangen subsidies inclusief projectsubsidies.

Planning

Regeling 2021-2024	Indienen tussen	Besluit voor / beslistermijn
Meerjarige subsidie insamenhang met het Rijk en BrabantStad	1 december 2019 – 31 januari 2020	3 juli / 22 weken
Meerjarige subsidie - Eindhovense basis	1 april 2020 – 29 mei 2020	2 oktober / 18 weken
Tweejarige programma-subsidie	1 juli 2020 – 31 augustus 2020 1 juli 2022 – 31 augustus 2022	28 december / 17 weken 28 december / 17 weken
Projectsubsidies	Vanaf 1 maand voor de deadline tot 2020: 30 september 2021: 29 januari, 31 mei, 30 september 2022: 31 januari, 31 mei, 30 september 2023: 31 januari, 31 mei, 29 september 2024: 31 januari, 31 mei	13 weken
Snelgeld	Jaarlijks tussen 1 januari en 31 mei 1 september en 31 december	4 weken
Gilden	Jaarlijks op de laatste werkdag van september	31 december

Programma's

Het Rijk werkt al jaren programmatisch samen met andere overheden op het gebied van cultuureducatie. In de periode 2021-2024 start de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap twee nieuwe programma's waarin het Rijk wil samenwerken met steden en/of stedelijke cultuurregio's. Binnen de kaders voor cultuurbeleid van de gemeente Eindhoven dient daarom de ambitie over programma's te worden vastgesteld door de gemeenteraad met erbij horend budget. In het coalitieakkoord is de ambitie uitgesproken om de kansen die het landelijk beleid biedt maximaal te benutten. Duidelijke inzet op de drie programma's met extra middelen binnen de begroting voor nieuw op te zetten programma's is nodig om deze ambitie concreet vorm te geven.

Het programma Cultuureducatie met kwaliteit is opgezet door een gelijkwaardige matching van samenwerkende overheden met een breed kader waarbinnen penvoerders in steden en regio's nadere invulling bepalen. Voor de periode 2021-2024 wil de minister het programma Cultuureducatie met kwaliteit voortzetten. De penvoerder is Culturstation die een meerjarige subsidie ontvangt van het Fonds voor Cultuurparticipatie en van Cultuur Eindhoven. De Eindhovense bijdrage wordt nu verleend als gelabelde subsidie namens het college aangezien een convenantafpraak tussen de gemeente en het Rijk de basis vormt voor de meerjarige subsidieverlening. Penvoerders van B5-gemeenten en provincie (Kunstloc) hebben al jaren overleg en werken waar relevant ook samen bij ontwikkeling van aanbod, deskundigheidsbevordering en verankering van relaties met scholen. In het regioprofiel van BrabantStad is ook een gezamenlijke ambitie van BrabantStad geformuleerd. Komend jaar zal een werkgroep met daarin alle penvoerders naast vertegenwoordiging van beleidsmakers en diverse stakeholders gezamenlijke doelstellingen voor de periode 2021-2024 nader uitwerken. Eindhoven ontvangt en matcht nu als een van de G9-steden een bedrag van € 0,79 per inwoner wat in 2017-2020 in totaal neerkomt op € 178.000 per jaar. De bijdrage van het

Rijk en de matching van Eindhoven blijven in de periode 2021-2024 gelijk, deze is eventueel aan te passen op basis van geactualiseerde gegevens over het aantal inwoners. Het gevraagde bedrag is jaarlijks beschikbaar, de voorkeur gaat er naar uit om aan Cultuurstation als pen-voerder een meerjarige subsidie te verlenen op basis van het meerjarige activiteitenplan dat tevens bij het Fonds voor Cultuurparticipatie wordt ingediend. Het Fonds voor Cultuurparticipatie verleent een meerjarige subsidie. De monitoring geschiedt jaarlijks, mede op basis van de jaarverantwoording.

Het programma Cultuurparticipatie is nieuw en wordt in 2020 opgestart. Het Fonds voor Cultuurparticipatie voert het programma uit met een matchingsregeling. Het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst ondersteunt het programma met expertise en kennisdeling. De kaders voor de werkwijze en invulling worden nog voorbereid, maar in de uitgangspuntenbrief van de minister worden als basiselementen volgende zaken benoemd: het gaat om zelf culturele activiteit beoefenen; het programma levert inzichten op over de drempels voor de niet-bezoeker van cultuur; het programma verbindt zorg en sociaal werk met professionele culturele instellingen, amateur- en erfgoedverenigingen en kunstenaarsinitiatieven; inhoud, aanpak en doelgroep kunnen per gemeente verschillen; er is ruimte voor matwerk in schaal en bereik. Medewerkers van Cultuur Eindhoven zijn betrokken bij het overleg met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de opzet van nieuwe programma's. Hoewel de inzet van het Rijk nog niet scherp is gedefinieerd, is reeds voldoende bekend om nadere afspraken te maken over de inzet van Eindhoven.

Uit de analyse van Cultuurmonitor zoals opgenomen in Cultuurscan blijkt dat cultuurparticipatie (actief en passief) in diverse wijken achter blijft. Hiervoor zijn meerdere oorzaken aan te wijzen: ontbreken van cultureel aanbod dichtbij en meer doelgroepen die minder participeren vanwege drempels die ze ervaren. Het voorstel is om een bedrag van tenminste € 150.000 jaarlijks beschikbaar te stellen voor matching en met het totale bedrag een laagdrempelige financieringsregeling in te richten voor het stimuleren van actieve cultuurparticipatie in de wijken (maak cultuur beleefbaar voor iedereen), voor het bevorderen van cultuurparticipatie van mensen met specifieke behoefte (maak cultuur toegankelijk voor iedereen; door b.v. te focussen op ouderen en mensen met een functiebeperking) en voor het bevorderen van cultuurparticipatie van inwoners van Eindhoven met een niet-Nederlands achtergrond (maak iedereen eigenaar van cultuur). Deze invulling van het programma draagt ook sterk bij aan de ambitie uit het coalitieakkoord 'cultuur voor iedereen'.

Matchingsregeling verbreding en vernieuwing van het Rijk is in 2021-2024 beschikbaar als matching voor samenwerking met stedelijke cultuurregio's. In 2019-2020 worden proeftuinen uitgevoerd door stedelijke cultuurregio's. BrabantStad heeft gekozen voor inzet op internationalisering in samenhang met talentontwikkeling en publiekswerking. De ervaring met de proeftuin zal moeten uitwijzen of BrabantStad ook in 2021-2024 blijft inzetten op internationalisering of dat er een ander initiatief wordt ontplooid. In ieder geval is het wenselijk dat Eindhoven middelen reserveert voor matching.

Financiële paragraaf

Ambitieuze cultuurbeleid vereist verruiming van financiële middelen die beschikbaar zijn voor cultuur. Voor de periode 2021-2024 is het voorstel van Cultuur Eindhoven om volgende zaken in acht te nemen bij vaststelling van beschikbaar budget:

1. Faire indexering voor de periode 2020-2024

Het budget voor cultuur dat via Cultuur Eindhoven beschikbaar is in 2019 bedraagt € 21.645.000. In 2017 en 2018 was 1,5% indexering toegekend aan meerjarig gesubsidieerde instellingen. De beschikbare middelen voor indexering in 2019 (1%) zijn door het college nog niet toegekend aan meerjarig gesubsidieerde culturele organisaties. Indexering van meerjarig gesubsidieerde instellingen is cruciaal vanwege loon- en prijsstijgingen. Het totaal beschikbare budget voor 2021-2024 dient geïndexeerd te worden en toegekend aan meerjarig gesubsidieerde organisaties.

In het Pamflet Cultureel Eindhoven geven culturele organisaties aan dat indexering van het budget cruciaal is voor toekomstbestendigheid van cultureel Eindhoven.

2. Nieuwe ambities, nieuw geld

Er zijn nieuwe plannen zoals het plan voor Designmuseum voor de toekomst dat in opdracht van het college door kwartiermaker Chris Sigaloff is ontwikkeld, en nieuwe kansen vanwege verbreding en vernieuwing in het landelijk beleid. Om kansen optimaal te benutten is het nodig dat de gemeente Eindhoven ook zelf extra investeert in cultuur. Hiervoor is minimaal een bedrag van € 1.000.000 nodig, we achten € 1.500.000 wenselijk. Het betreft de volgende zaken:

- voor Designmuseum voor de toekomst is de in het plan gevraagde investering € 500.000, de gemeenteraad en het college dienen nog te beslissen over het ambitieniveau van het plan op basis van mogelijk te verkrijgen financiering van het Rijk en de middelen die de gemeente Eindhoven ter beschikking wil stellen;
- Dutch Design Foundation heeft de kans om bij het Rijk een aanvraag in te dienen voor € 1.000.000 wat in vergelijking met de middelen die het Rijk in de periode 2017-2020 beschikbaar stelt (€ 400.000) meer dan verdubbeling is. Dutch Design Foundation heeft in de periode 2017-2020 dankzij incidentele middelen van Brabant C en Regio Deal een grote stap voorwaarts kunnen maken. Om de (inter)nationale positie te bestendigen is voor de periode 2021-2024 hogere meerjarige subsidie noodzakelijk. Gemeente Eindhoven doet er goed aan om het voorbeeld van het Rijk te volgen en meer te investeren in Dutch Design Week.
- Matching voor nieuwe programma's van het Rijk: voor de twee nieuwe programma's (zie paragraaf Programma's in het vorige hoofdstuk) stellen we voor om jaarlijks tenminste € 200.000 beschikbaar te stellen.
- In het coalitieakkoord wordt de waarde van dynamiek en vernieuwing onderschreven en is de ambitie om meer financiële mogelijkheden voor het PLUS-regeling en Snelgeld uitgesproken. Om organisaties die nu binnen PLUS-programma's worden gesubsidieerd ruimte te geven zich verder te ontwikkelen en ook meer kans te maken op financiering van andere (Rijks)fondsen is het wenselijk om voor meerjarige financiering van producerende organisaties, festivals en presentatie instellingen meer middelen beschikbaar te stellen, tenminste € 300.000 en bij voorkeur € 500.000. Op deze manier is het subsidieplafond voor deze organisaties dusdanig dat meer Eindhovense organisaties kansrijk zijn voor een adequate financiering van de provincie en een van de rijksfondsen. Bij deze met name middelgrote organisaties is op het moment ook de meest urgente behoefte aan extra investering om te professionaliseren en eerlijke beloning te kunnen toepassen.

3. Knelpunten en kansen

Onder de knelpunten zijn Area 51 en het Muziekgebouw het meest urgent.

Urban sport wordt in het coalitieakkoord genoemd als een van de Eindhovense kernsporten. Voor verdere ontwikkeling van urban sport is adequate financiering van Area 51 als sport faciliteit die zowel laagdrempelig aanbod voor jeugd als topevenementen organiseert noodzakelijk. In het coalitieakkoord is investeringsruimte voor Leefbare stad en wijken overeengekomen waarbij kansen voor kinderen en sport expliciet worden benoemd. Hopelijk biedt dit voldoende perspectief voor financieringsbehoefte van urban sport faciliteit Area 51 en diens activiteiten vanaf 2021.

Voor exploitatie van het Muziekgebouw wordt gewerkt aan een duurzame toekomstbestendige oplossing. Cultuur Eindhoven is niet betrokken bij dit proces. Het college en de gemeenteraad zijn hiervoor aan zet.

Daarnaast valt te verwachten dat de toepassing van Fair Practice Code komende jaren tot spanningen kan leiden. Dit kan zowel bij kleine en middelgrote organisaties gebeuren als bij grotere die bijvoorbeeld te maken kunnen krijgen met hogere tarieven of honoraria van freelancers of optredende artiesten. Het is van belang om als Eindhoven in samenhang met andere financiers (provincie en het Rijk) te handelen.

Als grootste kans om culturele sector als geheel te versterken ziet Cultuur Eindhoven een meerjarige investering in brede cultuurmarketing. Dat signaal is ons meegegeven door de culturele sector en door derden, bijvoorbeeld vanuit het bedrijfsleven bij het haalbaarheidsonderzoek fondsenwerving door LVW Advies. Het bestaande culturele aanbod van Eindhovense organisaties en makers kan beter zichtbaar en aantrekkelijker worden gemaakt voor een grotere groep geïnteresseerden uit de regio en daarbuiten. Collectieve strategie en actie in samenspraak met citymarketing biedt kansen voor een sterker cultureel Eindhoven. In 2019-2020 worden extra middelen uit de Regio Deal ingezet voor intensivering van zichtbaarheid van cultureel aanbod en cultuurmarketing. Het is wenselijk om ook in de periode 2021-2024 hierin te blijven investeren. Cultuur Eindhoven kan hierin geen actieve rol vervullen. Dat zou tot een onwenselijke verwarring leiden vanwege de combinatie met de rol van het fonds. Over eventueel benodigde extra middelen en inzet daarvan formuleren we daarom ook geen advies in deze Cultuurbrief.

Verdeling van het budget in diverse deelregelingen

In de periode 2017-2020 werd vernieuwing en dynamiek in de culturele sector gefinancierd door budgetverschuiving tussen financiële ruimte voor BIS-instellingen en andere deelregelingen. Voor de periode 2021-2024 achten we stabiliteit en continuïteit in de financiering van huidige BIS-instellingen noodzakelijk. Bij bepalen van deelplafonds voor specifiek benoemde functies is het uitgangspunt het huidige budget inclusief indexering. De indexering voor de periode 2021-2024 is hierin nog niet meegenomen en afhankelijk van de besluitvorming van de gemeenteraad bij de desbetreffende jaarbegroting.

Voor meerjarige subsidies voor producerende gezelschappen, festivals en presentatie instellingen bedraagt het subsidieplafond bij voorkeur 2 miljoen Euro per jaar. Hiervoor zijn extra middelen nodig.

- Voor tweejarige subsidieregeling wordt € 1.000.000 wenselijk en realistisch geacht.
- Voor projecten is een deelplafond van € 150.000 per ronde in lijn met de ervaringen in de periode 2017-2020. Op jaarbasis dient dus € 450.000 beschikbaar te zijn.
- Voor Snelgeld wordt € 150.000 als minimum geacht. In 2018 en 2019 is als aanvulling ook matching van de provincie beschikbaar uit de Makersregeling. Hopelijk zal Makersregeling door de provincie in de periode 2021-2024 gecontinueerd worden. Het vormt een belangrijke aanvulling voor financiering van individuele makers en kleinschalige initiatieven in de stad.
- Subsidieplafond voor Gilden wordt vastgesteld op € 15.750, dit op basis van een vast bedrag van € 1.750 voor iedere Eindhovense gilden (9 in totaal).

In de periode 2017-2020 verstrekt Cultuur Eindhoven een aantal subsidies op basis van een collegebesluit als gelabelde subsidie. Voor de periode 2021-2024 blijven in deze categorie volgende bedragen beschikbaar:

- Programma Cultuureducatie met kwaliteit: € 178.000.
- Huurcompensatie Baltan en Broet (op basis van het collegebesluit bij verhuizing naar Natlab): deze bedragen respectievelijk € 24.000 en € 42.000, het bedrag is in de periode 2017-2020 niet geïndexeerd, het college dient te beslissen over indexering.

Hoe matching van nieuwe programma's van het Rijk precies wordt beschikt aan Cultuur Eindhoven indien de gemeenteraad beslist over extra middelen hiervoor, zal nog worden uitgewerkt. Voor financiering van het Jeugdcultuurfonds is de uitvoering door de gemeente wenselijk.

Eindhoven Cultuurprijs

In 2017 is voor het eerst Eindhoven Cultuurprijs uitgereikt. Dankzij het feit dat het publiek nominaties inzendt en tijdens publiekscampagne na bekendmaking van de shortlist kan stemmen voor de Publieksprijs creëert Eindhoven Cultuurprijs ook meer zichtbaarheid en draagvlak voor Eindhovense makers en culturele organisaties. Het prijzengeld van in totaal € 15.000 wordt gefinancierd uit het subsidiebudget. De kosten voor communicatie en uitreiking van de prijs worden gedekt uit organisatiekosten van Cultuur Eindhoven.

Beschikbaar budget en verdeling 2019

Regeling	Bedrag
BIS	€ 17.770.599 *
PLUS-programma's	€ 2.565.497
PLUS-projecten	€ 493.792
Snelgeldfondsen	€ 120.000 **
Gilden	€ 13.500
Gelabelde subsidies	€ 326.500
Nog toe te kennen indexering 2019	€ 158.603
Eindhoven Cultuurprijs	€ 15.000
Overig (bewonersbibliotheken, frictiekosten, bezwaren, uitvoering regioprofiel)	€ 181.510
TOTAAL	€ 21.645.000

* inclusief gelabelde subsidie Muziekgebouw voor de BIS-functie concertzaal, 1% indexering voor 2019 is reeds toegekend.

** exclusief matchingsbijdrage Provincie Noord-Brabant van € 50.000

Het budget voor de BIS-instellingen binnen het cultuurbudget dat aan Cultuur Eindhoven is verstrekt bedraagt in 2019 dus 82%, dit zonder rekening te houden met de nog toe te kennen indexering 2019 waarover het college nog moet beslissen.

Voor 2020 rekenen we op een indexering van 1%, waardoor het beschikbare budget voor de Subsidieverordening Cultuur Eindhoven 2021-2024 € 21.861.450 bedraagt. Dit budget is het uitgangspunt voor de verdeling in diverse deelregelingen. De indexering voor de periode 2021-2024 wordt aan meerjarig gesubsidieerde instellingen jaarlijks toegekend, indien beschikbaar gesteld door de gemeente.

In de onderstaande tabel gaan we uit van het continueren van bestaand budget, inclusief bovengenoemde indexering. Extra middelen zijn hierin niet opgenomen.

Voorstel budgetverdeling 2021-2024 op jaarbasis

Regeling	Bedrag	Opmerkingen
Meerjarige subsidie in samenhang met het Rijk en Brabant-Stad	€ 2.645.965 (waarvan € 919.371 voor functies en € 1.726.594 voor overig)	Functies incl. 1% indexering 2019 en 2020 Festival voor kunst en technologie: € 278.665 Presentatie instelling hybride kunst: € 361.768 Symfonieorkest: € 95.025 Urban Cluster: € 183.913
Meerjarige subsidie - Eindhovense basis	€ 17.360.245	Incl. 1% indexering 2019 en 2020
Bemiddelingsfunctie onderwijs- en cultuuraanbieders	€ 362.391	
Bibliotheek	€ 3.359.954	
Concertzaal	€ 4.520.563	
Filmhuis en Vlakkevloertheater	€ 630.403	
Huis voor amateurkunst en cultuureducatie	€ 3.520.624	
Poppodium	€ 961.663	
Schouwburg	€ 3.141.026	
Stedelijk cultuurhistorisch museum	€ 761.611	
Tweejarige programmasubsidie	€ 1.000.000	
Projectsubsidies	€ 450.000	Drie rondes per jaar €150.000
Snelgeld	€ 150.000	
Gilden	€ 15.750	
Eindhoven Cultuurprijs	€ 15.000	
Gelabelde subsidies	€ 326.500	Excl. indexering, inclusief bijdrage Jeugdcultuurfonds
TOTAAL	€ 21.861.450	

Bijlagen

Bijlage 1: Het proces

Om tot een goede concept-Cultuurbrief te komen, zijn er veel bronnen geraadpleegd en hebben er vele gesprekken plaatsgevonden met de sector en andere stakeholders.

Cultuurscan

Allereerst is er in aanloop naar de concept-Cultuurbrief een Cultuurscan gemaakt. Die vormt een feitelijke weergave van de huidige staat van kunst en cultuur in Eindhoven. Voor de Cultuurscan zijn veel feitelijke bronnen en data geraadpleegd. De bronnen waarover Cultuur Eindhoven beschikt, behoren tot partijen die subsidie van Cultuur Eindhoven ontvangen. Om het niet-gesubsidieerde aanbod eveneens in beeld te krijgen, is contact gezocht met verschillende organisaties.

De Cultuurscan is met name samengesteld door het team van Cultuur Eindhoven. Ook maakte een onderzoekscoördinator van de gemeente Eindhoven deel uit van het kernteam. Daarnaast hebben voor de Cultuurscan verschillende gesprekken plaatsgevonden met partijen die data aan konden leveren. Om de instellingen uit de Basisinfrastructuur (BIS) op de hoogte te houden, vond er voor de vervaardiging van de Cultuurscan van start ging een overleg plaats met alle BIS-instellingen. Op 12 maart zijn zij bijgepraat over wat er de komende periode op het gebied van Cultuurscan en Cultuurbrief zou gebeuren. Tijdens dit overleg gaven de BIS-instellingen aan dat zij zelf ook een pamflet wilden schrijven, als input voor de concept-Cultuurbrief. Dit pamflet werd op 4 mei gepubliceerd.

Eerste concept

Nadat het eerste concept van de Cultuurscan op 4 april werd gepubliceerd, kon men per mail aanvullingen en cruciale informatie/toevoegingen verschaffen. Dit is door acht partijen gedaan. Daarnaast organiseerde Cultuur Eindhoven op 9 april een openbare bijeenkomst waar eenieder tevens feedback kon geven. Hier werd informatie vergaard over de uitdagingen die in de concept-Cultuurscan benoemd dienen te worden. Bij deze bijeenkomst waren 24 mensen aanwezig. Het verslag van deze bijeenkomst is op de website en via de nieuwsbrief van Cultuur Eindhoven gepubliceerd.

De verzamelde feedback is verwerkt in een nieuwe versie van de concept-Cultuurscan, die op 9 mei werd gepubliceerd. Deze wordt later nog aangevuld met informatie uit de verantwoordingen van culturele organisaties over 2018.

De uitdagingen en dilemma's die naar voren komen in hoofdstuk 4 van de Cultuurscan, hebben een startpunt geboden voor de gesprekken over de concept-Cultuurbrief. Om hiervoor input te vergaren, zijn door Cultuur Eindhoven opnieuw verschillende bijeenkomsten georganiseerd. Enkele daarvan waren van algemene aard, andere focusten zich op een thema.

Bijeenkomst 1, 16 mei: algemeen

Deze algemene bijeenkomst was bedoeld om ambities voor de komende jaren te formuleren. Hoe staat cultureel Eindhoven er in 2025 voor? Welke ontwikkelingen zijn komende jaren van belang voor de makers, culturele instellingen en voor publiek?

De vragen die aan het culturele veld gesteld werden, waren als volgt:

- Hoe zie je de toekomst voor jouw organisatie en wat is van belang om daar te komen?
- Welke behoeftes liggen er bij je bezoekers of deelnemers?
- Wat doe je nu zelf om deze doelen voor jouw organisatie te verwezenlijken?

In een gesprek over ambities van makers en instellingen zochten we naar gezamenlijke noemers en maakten we een vertaling naar beleidskeuzes.

Tijdens deze bijeenkomst waren 22 mensen van verschillende organisaties en makers aanwezig. De belangrijkste punten die benoemd werden: er wordt veel ingezet op internationalisering in de toekomst en er moet meer ruimte beschikbaar zijn voor experiment. Een stabiel vestigingsklimaat voor makers is een voorwaarde. Naast kwantitatieve toetsing zou men meer naar kwalitatieve kanten van cultuur moeten kijken. Ook moet het verleden geborgd worden, om zo de toekomstige ambities waar te kunnen maken. Voor die nieuwe ambities zou ook meer geld beschikbaar moeten zijn.

Bijeenkomst 2, 21 mei: focusgroep cultuureducatie

Bij deze bijeenkomst met het thema cultuureducatie richtten we ons op binnenschoolse en vrijetijdsactiviteiten, gericht op kinderen/jongeren tussen de 0-18 jaar.

Vragen die gesteld werden, waren:

- Welke kansen en knelpunten zijn er te benoemen op het gebied van samenwerking tussen culturele instanties en onderwijs?
- Hoe motiveer je jongeren om deel te nemen aan vrijetijdsactiviteiten?
- Wat zijn de best practices in de stad en in het land?

Tijdens deze bijeenkomst waren twaalf mensen van verschillende organisaties aanwezig. De belangrijke punten die benoemd werden: men moet zelf de regie pakken als het gaat om de samenwerking tussen onderwijs en cultuur. Er moet meer onderling samengewerkt worden en met scholen, om zo tot het beste aanbod voor scholen te komen. De afnemer (leerling) moet hierbij centraal staan.

Bijeenkomst 3, 3 juni: focusgroep cultuurparticipatie

Tijdens deze bijeenkomst richtten we ons op cultuurparticipatie binnen de doelgroep van volwassenen vanaf 18 jaar. Vragen die gesteld werden:

- Wat is er nodig om actieve en passieve participatie door inwoners te vergroten?
- Welke rol spelen wijkinitiatieven daarbij?
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat meer inwoners regelmatig in aanraking komen met kunst en cultuur?

Tijdens deze bijeenkomst waren veertien mensen van verschillende organisaties aanwezig. Concluderend gaf men aan dat er door meer samenwerking meer uitwisseling tussen instanties kan plaatsvinden en de kennis over doelgroepen verbreed en uitgebreid kan worden door meer als collectief op te treden.

Bijeenkomst 4, 4 juni: algemeen

Tijdens deze bijeenkomst richtten we ons met name op de subsidiesystematiek.

Vragen die gesteld werden:

- Hoe werkt de huidige subsidiesystematiek in Eindhoven en wat ontbreekt er nog?
- Hoe zouden we beter aan kunnen sluiten op het landelijke systeem?
- Wat werkt goed en wat niet?

Tijdens deze bijeenkomst waren zestien mensen van verschillende organisaties en makers aanwezig. Er viel uit te concluderen dat men over het algemeen tevreden is over de huidige subsidiesystematiek. Er zijn nog enkele verdiepingsslagen te maken als het gaat om criteria van het Snelgeldfonds en de meerjarige regelingen op het gebied van PLUS-programma's: wellicht is hier een beweging richting BIS-meerjarenregeling mogelijk.

Verslagen van deze vier bijeenkomsten zijn terug te vinden op de website van Cultuur Eindhoven.

Bijeenkomst 5, 4 juli 14.00 - 17.00: algemeen

Bijeenkomst 5, 4 juli 14.00 - 17.00: algemeen

Begin juli had Cultuur Eindhoven een eerste versie met de contouren voor de Cultuurbrief van 2021 - 2024 klaar. Deze werd van tevoren gepubliceerd op de website. Op 4 juli werden de contouren gepresenteerd en was het mogelijk om feedback te verschaffen.

Tijdens deze bijeenkomst waren dertig mensen van verschillende organisaties en makers aanwezig. Er werden vooral veel vragen gesteld over de toekomstige subsidieregeling en hoe die zich verhoudt tot de regeling met BrabantStad. Daarnaast werden er suggesties gedaan voor het vervullen van de rol als expert en verbinder door Cultuur Eindhoven, zoals het faciliteren van een traject waarbij men zich voorbereidt op het schrijven van een subsidieaanvraag.

Op 22 juli is de definitieve Cultuurscan gepubliceerd op de website van Cultuur Eindhoven.

Bijeenkomst 6, 5 september 15.30 - 17.30: algemeen

In augustus werd een nieuwe versie van de concept-Cultuurbrief gepubliceerd. Op 5 september vindt een laatste algemene bijeenkomst plaats waarbij de laatste feedback gegeven kan worden en er laatste vragen gesteld kunnen worden over de concept-Cultuurbrief.

Andere feedback

Voor de concept-Cultuurbrief is verder de evaluatie van Cultuur Eindhoven meegenomen die gemaakt is door de KWINK-groep. Die heeft onder anderen met stakeholders binnen het culturele veld gesproken, welke als een belangrijke bron hebben gediend, met name waar het gaat om het subsidieproces en de rol van Cultuur Eindhoven als fonds, expert en verbinder.

Tevens is er op 29 mei een bijeenkomst geweest met alle gilden. Daarnaast heeft Cultuur Eindhoven alle organisaties die subsidie ontvangen binnen de PLUS-programma's bezocht en hebben er meerdere individuele gesprekken plaatsgevonden met andere relevante organisaties. Met de BIS-instellingen was er zowel individueel als collectief regelmatig overleg. Ook heeft afstemming met de gemeente Eindhoven plaatsgevonden inzake erfgoed en cultureel vastgoed.

De Cultuurraad heeft haar observaties en reflecties op papier gezet en op 12 juni als input aan Cultuur Eindhoven aangeleverd. Deze observaties zijn meegenomen in het gedachtenproces voor de Cultuurbrief 2021-2024.

Tenslotte hebben dit voorjaar meerdere gesprekken met raadsleden plaatsgevonden. De cultureel woordvoerders en fractievoorzitters van de politieke partijen werden uitgenodigd voor een gesprek met directeur-bestuurder Tanja Mlaker, om geïnformeerd te worden over het proces en de inhoudelijke rode draad van de Cultuurscan en concept-Cultuurbrief.

Bijlage 2: Samenvatting subsidie-regelingen 2021-2024

Regeling	Doelstelling en voor wie	Beoordeling	Indien termijnen & budget op jaarbasis
Subsidie in samenhang met het Rijk en BrabantStad (meerjarige subsidie: 4 jaar)	Voor organisaties die activiteiten ontwikkelen, produceren en presenteren op het gebied van professionele kunsten en afhankelijk zijn van meerdere overheden voor de financiering van hun activiteiten. <ul style="list-style-type: none"> • symfonieorkest • presentatie instelling hybride kunst • urban cluster • festival voor kunst en technologie Naast benoemde functies kan aangevraagd worden door: producerende gezelschappen, festivals, concoursen en organisaties die activiteiten ontplooiën op het gebied van talent- en genreontwikkeling.	n.t.b.	1 december 2019 – 31 januari 2020 € 2.645.965
Subsidie Eindhovense Basis (meerjarige subsidie: 4 jaar)	Stedelijke basisvoorzieningen voor kunst en cultuur. Deze organisaties zijn voor hun financiering primair afhankelijk van de gemeentelijke subsidie. <ul style="list-style-type: none"> • Bemiddelingsfunctie onderwijs- en cultuuraanbieders • Bibliotheek • Concertzaal • Filmhuis • Huis voor amateurkunst en cultuureducatie • Poppodium • Schouwburg • Stedelijk cultuurhistorisch museum • Vlakke vloertheater. 	Cultuurraad Eindhoven	1 april 2020 – 29 mei 2020 € 17.360.245
Programma subsidie (meerjarige subsidie: 2 jaar)	Organisaties die een rol vervullen op het gebied van cultuureducatie en/of vrijetijdsaanbod en professionele kunst, met nadruk op talentontwikkeling, onderzoek, productie of presentatie binnen het Eindhovens ecosysteem.	Cultuurraad Eindhoven	1 juli 2020 – 31 augustus 2020 1 juli 2022 – 31 augustus 2022 € 1.000.000
Projectsubsidies (incidentele subsidie)	De projectenregeling biedt ruimte voor activiteiten die duidelijk afgebakend zijn in tijd en omvang. Het betreft eenmalige subsidies voor activiteiten gericht op ontwikkeling, productie of presentatie van professionele kunsten. Incidentele subsidies zijn van belang voor experiment en vernieuwing, maar ook voor terugkerende projecten en evenementen. In het geval van projecten die primair gericht zijn op cultuureducatie wordt getoetst of deze aanvullend zijn op andere reeds gesubsidieerde initiatieven.	Cultuurraad Eindhoven	Vanaf 1 maand voor de deadline tot 2020: 30 september 2021: 29 januari, 31 mei, 30 september 2022: 31 januari, 31 mei, 30 september 2023: 31 januari, 31 mei, 29 september 2024: 31 januari, 31 mei € 450.000
Snelgeld (incidentele subsidie)	Het Snelgeldfonds is vooral bedoeld om Eindhovense makers te stimuleren in de ontwikkeling van hun artistieke kwaliteit, in experiment en onderzoek, opbouw van publiek en opdrachtgevers. De bijdrage vormt bij voorkeur een impuls voor hun professionele loopbaan. Er kan worden aanvraagd door natuurlijke personen en de maximale bijdrage is € 3.000 per persoon. Een penvoerder kan voor meerdere personen tot een maximum van € 9.000 per project aanvragen.	Medewerkers SCE	Jaarlijks tussen 1 januari - 31 mei 1 september - 31 december € 150.000
Subsidie voor de Gilden (jaarlijkse subsidie)	Gilden in de gemeente Eindhoven (verenigingen). Maximale bijdrage is € 1.750 per gilde.	Medewerkers SCE	Jaarlijks op de laatste werkdag van september € 15.750

Colofon

Opdrachtgever
Cultuur Eindhoven

Uitgavedatum
augustus 2019

Versie
1.1

Kenmerknummer
161CEI0819

Ontwerp
Subjekt, Spielerei en Yorit Kluitman

Disclaimer
Deze publicatie is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Het is een verbeelding en verwoording van de visie van opdrachtgever op de opgave en is bedoeld voor verdere uitwerking.

Copyright
Alle rechten voorbehouden. De uitgave is bedoeld voor intern gebruik. Niets uit deze publicatie mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever worden verveelvoudigd of gepubliceerd.